

Opinia națională

Săptămânal de opinie, informație și idei de larg interes național

Director: Mircea Itu. Redactor-șef: Mioara Vergu-Iordache

Managementul și cultura calității învățământului universitar

Prof. univ. dr. Delia Silvia OLARU
Decanul Facultății de Marketing și Afaceri
Economice Internaționale

Învățământul superior este cel care formează specialiștii ce vor conduce într-un viitor apropiat societatea și economia românească integrată în Uniunea Europeană. Realizarea unei conduite orientate spre calitate constituie o constrângere majoră în procesul de integrare europeană a României, fiind în același timp „elementul vital pentru atingerea unei economii prospere” (M. Juran).

O importanță majoră o are în această privință componenta educațională, nu numai sub aspectul calității prestației, ci în însuși integrarea nevoii de calitate în cultura națională. Mentalitatea individului trebuie să asimileze convingerea că nu poate să existe bunăstare fără o muncă responsabilă și de calitate.

Plecând de la această misiune, devine evident că întreaga activitate a universității trebuie orientată spre creșterea competitivității instituției atât la nivel național, cât și pe plan internațional, prin: calitatea ofertei și a rezultatelor activității, un management performant, o politică financiară adecvată utilizării

raționale a resurselor și de atragere de noi resurse, întărirea dimensiunii internaționale a activității, încurajarea unei atitudini responsabile a întregului personal.

În afară de orientarea spre performanță și creșterea competitivității, care sunt cerințe generice, necesitatea introducerii managementului calității în învățământul universitar este determinată și de cerințe concrete și imediate, cum sunt:

- creșterea încrederii societății românești că vor fi satisfăcute necesitățile și așteptările ei explicite și implicite privind prestația instituțiilor de învățământ superior;
- creșterea încrederii comunității internaționale în capacitatea învățământului superior românesc de a presta o activitate performantă;
- identificarea verigilor deficitare și prevenirea neconformităților ce pot apărea în prestația universitară;
- eficientizarea activităților în toate domeniile fundamentale de competență, de organizare și funcționare specifice unei universități;
- îmbunătățirea continuă a calității prestației universitare.

Managementul calității învățământului superior, ca noțiune specială, a fost introdus în România de către Ministerul Educației în 2003.

Există două variante, larg cunoscute, de abordare a MCT: abordarea americană, văzută ca un control „orizantal” îndeplinit de specialiști, și abordarea japoneză, care are o dimensiune „verticală” și implică tot personalul. Prin consens internațional, stabilit prin standardul ISO8402, MCT este abordarea managerială a unei organizații centrată pe calitate, bazată pe participarea tuturor membrilor săi.

Scopul său este asigurarea succesului pe termen lung prin satisfacerea cerințelor clientului și obținerea de avantaje pentru toți membrii organizației, ca și pentru societate în general.

ISO8402 precizează că, în cazul MCT, conceptul de calitate se referă la îndeplinirea tuturor obiectivelor manageriale, nu numai a obiectivelor de calitate. MCT adaugă la conceptul de management al calității o strategie de management global pe termen lung, ca și ideea contribuției întregului personal în beneficiul organizației, în beneficiul personal, al clienților, al societății ca întreg.

În managementul companiilor au fost stabilite cinci subsisteme, numite puncte cheie în controlul calității. Acestea sunt: Q1 = sisteme furnizor; Q2 = intrări (cerințe privind calitatea, cantitatea, costurile, termenele); Q3 = procesele de transformare; Q4 = ieșiri (verificarea produsului); Q5 = sisteme beneficiar.

În același mod putem distinge subsisteme cheie în controlul calității, chiar și pentru managementul universitar total (global) (MUT), specificând aspectele calitative, și cantitative (financiare).

(Continuare în pag. 4)

GLOBALIZAREA – SFÂRȘIT AL DIVERSITĂȚII ÎN EVOLUȚIA SOCIETĂȚILOR CONTEMPORANE ?

Prof. univ. dr. Ștefan COSTEA

Pe parcursul celei de-a doua jumătăți a secolului trecut, în dezbaterile teoretice, din științele economice și sociale, s-au succedat cel puțin trei schimbări subtile, în modul de conceptualizare a „lumii largi” și de inserare a ei, atât în învățământ, cât și în cercetarea științifică.

În acest context, în anii '70-'80, datorită instabilității spațiului economic internațional, în primul planul reflecției teoretice a apărut o temă nouă: *incertitudinea* în evoluția mondială, generată de „forte necunoscute” provenind din țările în curs de dezvoltare, reprezentând un „gigant în curs de trezire”.

Anii '90 înregistrează o treaptă și subtilă disoluție a acestei teme, fiind înlocuită de o nouă imagine a „lumii”, o „*lume internațională*”, o

eră globală, în care corporațiile economice reprezintă „învățătorii” în marele conflict al sistemelor modernității secolului XX.

La sfârșitul decadei se conturează un nou portret al „lumii afacerilor internaționale”, apare o nouă și favorită bază ideologică a dezbaterilor: tema „*globalizării*”,

• **superioritatea unei viziuni mondialiste, în care, spațiile economice, sociale și umane trebuie „domestice”, potrivit logicii modelului piețelor capitaliste occidentale, aflate în expansiune.**

Prin definiție, o asemenea viziune globalizantă nu poate ține seama de realitățile și practicile locale, de schimbările ce intervin în istoria locală, ea echivalând cu „sfârșitul istoriei” și căutarea ei în

Opinii

care reprezintă o nouă modalitate de a discuta despre *lume* în ansamblul său ca despre: • **un spațiu în care istoria reală se volatilizează;** • **ființele umane sunt tratate ca subiecte ale unei raționalități economice minimaliste;** • **diversitatea naturală, umană și socială este pusă sub semnul întrebării;**

globalizare, cu sfârșitul teoretic al diversității ca o caracteristică ireductibilă a umanității.

Pe acest traseu de evoluție, astăzi, s-a ajuns să se considere că „globalizarea” este un proces inevitabil, care va afecta popoarele, națiunile, statele naționale în același mod și în aceeași măsură.

O dezvoltare validă a acestor poziții și puncte de vedere trebuie să pornească de la înțelegerea faptului că globalizarea este un fenomen extrem de complex și mai profund decât apare la suprafață. Așa se explică faptul că în prezent nu există o denumire universal acceptată a globalizării.

Unii o consideră ca o „acțiune la distanță”, în sensul că acțiunile agenților sociali locali pot să aibă (și au) consecințe semnificative asupra altora aflați la mare distanță de primii. Alții o definesc drept o „comprimare” a spațiului și timpului, generată de faptul că actualele mijloace ultramoderne de comunicație electronică fac posibilă depășirea vechilor constrângeri de distanțe și timp, cu impact dramatic asupra interacțiunilor umane și a organizării vieții sociale a oamenilor.

(Continuare în pag. 3)

Spațiul european al învățământului superior și dezvoltarea durabilă

Asistent univ. drd. Elena PANĂ

Inițiativa creării unui spațiu european al învățământului superior, ca modalitate de „promovare a mobilității și a posibilității ocupării unui loc de muncă de către cetățenii europeni și de dezvoltare a continentului european în general”, a aparținut unui număr de patru miniștri ai învățământului (din Franța, Germania, Italia, Marea Britanie) și a fost consensată în *Declarația de la Sorbona* din 25 mai 1998, intitulată **Declarație Comună privind Armonizarea**

Arhitecturii Sistemului European de Învățământ Superior, armonizarea referindu-se nu la conținut, curriculum sau metode de predare, ci la sistemul de calificări acordate de învățământul superior european.

Documentul menționează necesitatea ca învățământul superior european să-și păstreze sau să-și recapete competitivitatea pe piețele mondiale ale producerii și diseminării de cunoștințe, unde există o concurență acerbă, în special din partea Statelor Unite.

Discuțiile preliminare au evidențiat măsurile luate deja în acest scop de Marea Britanie, care „exportă” din ce în ce mai mult învățământ superior, de Germania, care face eforturi să crească compatibilitatea sistemului său de învățământ superior cu alte sisteme din lume, și Franța, care a anunțat crearea unei noi agenții naționale pentru atragerea la studii universitare cu plată, în Franța, a unor candidați din alte zone ale lumii decât Europa și zona francofonă.

Modelul economic specific dezvoltării societății industriale nu are în vedere dezechilibrele care se

produc la scară globală, de aceea acest model nu mai este utilizabil în asigurarea unei dezvoltări cu resurse limitate (sărace, epuizabile), chiar dacă sunt substituite prin dezvoltări tehnologice și constrângeri în alocarea și consumul lor, în raport cu cererea omului modern. În acest fel s-a ajuns la ecologie și la economia ecologică, ce presupune o altă atitudine în raport cu mediul natural, trecând de la conceptul consumatorist (în care bunăstarea depinde de consum), la cel prin care bunăstarea depinde de relația dintre oameni și mediul lor natural.

(Continuare în pag. 3)

ANGAJAMENT EFICIENT PENTRU REZULTATE POZITIVE – SESIUNEA DE IARNĂ A STUDENȚILOR DE LA ID ȘI FR –

Prof.univ.dr. Ioan GÂF-DEAC,
prorector, director al Departamentului ID și FR
Prof.univ.dr. Marinică DOBRIN,
director adjunct al Departamentului ID și FR

Sesiunea de examene de iarnă din acest an universitar reprezintă, în mod firesc, tendința de creștere calitativă a activității de studiu, având în vedere laturile complexe noi atinse de cunoaștere, în complexitatea sa, în societatea contemporană.

În cadrul Universității *Spiru Haret*, corpul profesoral împreună cu studenții de la toate formele de învățământ au dovedit în faza premergătoare începerii sesiunii de examene responsabilitate profesională și angajament pentru a

răspunde cu rezultate pozitive provocărilor educaționale contemporane în strânsă legătură cu cerințele profesionale noi impuse de mediul productiv-economic aflat în criză pe plan global.

De aceea, societatea românească și, deopotrivă, societatea din spațiul european așteaptă ieșirea în arena profesională a absolvenților de învățământ superior care să facă față practic demonstării și eliminării obstacolelor cu care se confruntă colectivitatea națională, europeană și

globală, în context financiar, respectiv productiv-economic.

Cei peste un sfert de milion de studenți aparținând Universității *Spiru Haret* reprezintă o armată intelectuală angrenată în câmpul căutării științifice pentru perfecționare, pentru împlinire profesională.

Senatul Universității a pregătit din timp cadrul metodic și metodologic de derulare a sesiunii de examene de iarnă.

În mod firesc, facultățile, consiliile profesionale, catedrele au deosebit de coordonate de eficiență acțiunile și pregătirile infrastructurale care să asigure ținuta științifică cea mai înaltă pentru derularea examinării-evaluării.

În acest context, Editura Fundației *România de Măine* și cele două unități tipografice ultramoderne au asigurat fluxul necesar de manuale pentru cele peste 400 de discipline de studiu aferente facultăților/specializărilor, cărțile fiind transportate și distribuite în librăriile din București și la sediile celor 47 de Centre Teritoriale ID din rețeaua națională.

Postul de televiziune TVRM educațional a asigurat zilnic programe corespunzătoare echilibrate de transmitere a lecțiilor la sinezole, respectiv a dezbaterilor și aplicațiilor exemplificative pentru disciplinele la care se susțin examene în sesiunea de iarnă.

(Continuare în pag. 3)

București 550

Reflecții la dezvoltarea urbanistică a Bucureștiului

Conf.univ.dr.arh. Adrian MAHU
Facultatea de Arhitectură

La 20 septembrie 2009 se împlinesc 550 ani de la prima atestare documentară a Bucureștiului, bun prilej de reflecții, dar și de analiză obiectivă a dezvoltării sale urbanistice.

A scrie despre București este o încercare temerară! Cum să prezinti sufletul orașului care în cinci veacuri și jumătate s-a transformat dintr-un sat mai mare în târg multicolor cu influențe turcești și grecești, iar la sfârșitul secolului al XIX-lea în orașul eclectic și cosmopolit, denumit de mulți „Micul Paris” sau „Parisul Balcanilor”? Adesea de un pitoresc inocent, în care spiritul balcanic a conviețuit cu o dorință

nestăvilită de occidentalizare, Bucureștiul a vrut de multe ori să se compare cu marile metropole ale lumii și uneori chiar a reușit.

Dezvoltându-se când lent, când frenetic, mereu interesant și polifon, freamăt nu te lasă indiferent... Pentru cei de azi poate să însemne furnicarul de oameni care diminuează stațiile de metrou, zgomotul străzilor sufocate de sutele de mii de mașini care se târăsc în convoaie lungi asemenea unor giganti miriapozi leneși, păcla ce plutește ca un sfumat pește orașul de câmpie ars de soarele verii și zgâlțâit de vânturile reci ale iernii, spațiile verzi

care se împuținează de la o zi la alta, Dâmbovița ce pare că se strecoară tot mai sfoșoasă prin haosul urbanistic și arhitectural de după 1989.

Ceva din atmosfera de altădată se mai regăsește în vreo pictură sau desen răscălit în muzeele orașului, în frânturile vreunei melodii vechi lăutărești care răsună în serile călduroase de la vreuna din terasele de cartier, dar și în paginile unor scrieri celebre, fie că e vorba de „Ciocini vechi și noi”, primul roman din literatura noastră, al lui Nicolae Filimon, „Craii de Curte Veche”, al enigmatului Matei Caragiale, sau „Momentele și Schițele” lui I. L. Caragiale, povestirile fantastice ale lui Mircea Eliade, „Princepele” lui Eugen Barbu, fie în multe alte, pe care nu le voi mai aminti aici.

(Continuare în pag. 5)

Puncte de vedere

COORDONATE ALE PIEȚEI MUNCII ÎN ROMÂNIA

Prof.univ.dr. Gheorghe PISTOL
Decanul Facultății de Finanțe și Bănci

Șomajul – un fenomen obișnuit, cu consecințe nefaste

Nerecunoscut până în anul 1990, șomajul a devenit în anii tranziției un fenomen obișnuit, procesul de restructurare economică reflectându-se în mod direct și în evoluția acestuia.

În primii ani ai tranziției, șomajul a evoluat într-un ritm rapid, rata acestuia ajungând în anul 1994 la 10,5%. Ulterior,

șomajul a cunoscut o atenuare sensibilă (în anul 1996 rata șomajului se redusese la 6,6%), pentru ca după anul 1997 să crească din nou (cel mai înalt nivel al șomajului fiind înregistrat în anul 1999, când rata acestuia se situa la 11,8%), cu intensități diferite pe ramuri ale economiei naționale și pe regiuni de dezvoltare.

După anul 2000, numărul șomerilor și, implicit, rata șomajului s-a diminuat de la an la an, așa cum rezultă din tabelul următor.

Șomeri înregistrați și rata șomajului în perioada 2001-2006

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Nr. șomeri (mii pers.)	826,9	760,6	658,9	557,9	522,9	460,5
Rata șomajului %	8,8	8,4	7,4	6,3	5,9	5,2

Nota: Datele se referă la șomerii înregistrați la sfârșitul anului la agențiile pentru ocuparea forței de muncă, șomeri fiind definiți potrivit prevederilor Legii nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea forței de muncă.

Sursa: Anuarul statistic al României. Ediția 2007

La concluzii asemănătoare se ajunge și dacă analiza fenomenului se face luând în calcul numărul de șomeri și rata șomajului definiți potrivit Metodologiei Biroului Internațional al Muncii (BIM).

Numărul de șomeri BIM și rata șomajului BIM în perioada 2001-2006

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Nr. șomeri BIM (mii pers.)	711	845	692	799	704	728
• Bărbați	414	494	408	491	420	452
• Femei	297	351	284	308	284	276
Rata șomajului BIM (%)	6,4	8,4	7,0	8,0	7,2	7,3
• Bărbați	6,9	8,9	7,5	9,0	7,7	8,2
• Femei	5,8	7,7	6,4	6,9	6,4	6,1

Sursa: Anuarul statistic al României. Ediția 2007

Deși rata șomajului BIM înregistrează în perioada 2001-2006 o evoluție contradictorie, cu creșteri și descreșteri, aceasta se situează, totuși, sub media realizată la nivelul Uniunii Europene, în anul 2006, în țara noastră fiind de 7,3%, față de 7,9%, cât s-a înregistrat în Uniunea Europeană. Este de menționat că, în anul 2006, în România s-a înregistrat o rată a șomajului mai

Potrivit acestei metodologii, evoluția numărului de șomeri, a ratei șomajului și structura acestora pe sexe și medii se prezintă astfel:

mică decât în alte nouă țări din Uniunea Europeană (Polonia – 19,0%, Slovacia – 13,3%, Franța – 9%, Bulgaria – 8,9%, Spania 8,6%, Germania – 8,4%, Belgia – 8,3%, Finlanda – 7,7%, Ungaria – 7,5%).

Concluzii interesante se conturează dacă se analizează fenomenul șomajului *în structură*. Așa cum rezultă din datele prezentate mai sus, femeile sunt mai puțin afectate de

șomaj. Analiza datelor statistice oficiale arată că, de regulă, șomajul afectează persoanele cu nivel mediu de instruire și mai puțin pe cele cu studii superioare, chiar dacă printre șomeri se regăsește și forța de muncă superior calificată. Pe grupe de vârstă, în anul 2006 rata șomajului este cea mai ridicată în rândul tinerilor, cu diferențe semnificative pe medii: 29,1% în mediul urban, față de 15,9% în mediul rural. Alături de tineri, în rândul șomerilor se întâlnesc și persoane cu înaltă specializare, care au lucrat în industrie sau în cercetare. Pe de altă parte, mulți asemenea specialiști (cercetători, medici, ingineri etc.), disponibilizați de la locurile lor de muncă, multe dintre acestea restructurate, au plecat din țară și își desfășoară activitatea în prezent în străinătate, cei mai mulți dintre aceștia fiind apreciați și obținând venituri pe măsura muncii depuse.

(Continuare în pag. 4)

STUDENȚII ÎNTREABĂ. PROFESORII RĂSPUND

Astăzi, răspund:

Facultatea de Jurnalism, Comunicare și Relații Publice

● prof. univ. dr. Pamfil NICHÎȚELEA

Student: Internetul este un mediu de comunicare relativ nou. Cum este utilizat Internetul în journalism?

Profesor: De la bun început trebuie remarcat faptul că noua revoluție tehnologică, denumită „digitală”, schimbă viața de zi cu zi. Suportul acestei revoluții este Internetul, care se alătură cu succes tiparului, telegrafului, radioului, televiziunii, satelitului și/sau calculatorului. Evoluția Internetului, ca un nou mediu de comunicare, nu a ocolit journalismul. Dimpotrivă, un număr foarte mare de media tradiționale și-au creat site-uri web, și procesul este în continuă desfășurare. Internetul, prin facilitățile sale, a ajuns una dintre sursele principale de informare a milioane de oameni din întreaga lume. Site-urile agențiilor internaționale de știri, ale celor mai cunoscute publicații din întreaga lume sau ale rețelelor de televiziune contabilizează în fiecare zi mii de vizitatori.

Jurnalismul, în calitate de producători ai informației, sunt supuși unui proces de transformare în direcția folosirii tot mai avansate a Internetului pentru îndeplinirea celor mai diverse obiective și într-o gamă variată de operațiuni. Este vorba, în primul rând, de folosirea serviciului de poșta electronică pentru a comunica cu cititorii publicațiilor, cu alți jurnaliști sau chiar pentru a obține informații de la diverse surse. În al doilea rând, jurnaliștii folosesc Internetul pentru a căuta articole, documentare, comunicate de presă, pentru a identifica noi surse de informare sau chiar pentru a găsi subiecte interesante. Ei utilizează, de obicei, cele mai cunoscute motoare și directoare de căutare, cum ar fi Yahoo! (<http://www.yahoo.com>), Google (<http://www.google.com>), Netscape (<http://www.netscape.com>), Altavista (<http://altavista.com>), Metacrawler (<http://www.metacrawler.com>), Lycos (<http://lycos.com>) etc.

Unele studii arată că, pentru o treime dintre jurnaliști, Internetul reprezintă punctul de plecare al căutării informației, ridicând și problema credibilității informației obținute de pe site-urile web. Potrivit acestui studiu, cei mai mulți dintre jurnaliști consideră că gradul cel mai mare de credibilitate îl dețin informațiile obținute de la sursele instituționale, cum sunt portalurile organizațiilor mass-media cunoscute (CNN, New York Times), sau agențiile parlamentare. La polul opus, există și jurnaliști care consideră credibilă informația obținută prin vizitarea

grupurilor de știri „newsgroups”, a forumurilor de discuții și chiar prin frecventarea chaturilor.

Uneori, informațiile obținute din paginile web vizitate stărnesc valuri. Este cazul scandalului în care au fost implicați fostul președinte al Statelor Unite ale Americii, Bill Clinton și Monica Lewinski, tânăra stagiară de la Casa Albă. Denumit de presă „Monicagate” sau „Sexgate” (după celebrul episod „Watergate”, scandalul a avut ca punct de plecare pagina web a unui „ilustru necunoscut”, Matt Drudge. Faptul că acest scandal politic a pornit pe Internet este considerat de editorul magazinului electronic Slate ca reprezentând „sosirea vârstei adulte a noii puteri medicale”. Pe de altă parte, numeroase informații prezentate în paginile web sunt rodul imaginației creatorilor lor, astfel încât folosirea lor poate genera efecte greu de controlat. Ignacio Ramonet amintește cazul jurnalistului Pierre Salinger, corespondent în Europa al rețelei de televiziune americane ABC. Acesta a afirmat, la câteva luni după prăbușirea în Atlantic a unui avion al companiei aeriene TWA, că accidentul a fost cauzat de o rachetă a marinei americane, care a lovit avionul de pasageri. Salinger a anunțat că a obținut această informație top secret de la o „persoană apropiată guvernului american”, dar, până la urmă, s-a dovedit că informația fusese găsită de jurnalist pe site-ul unui „amator al teoriei conspirației”. „S-a născut, astfel, o nouă expresie: „sindromul Salinger”, caracterizat prin ciudata tendință de a crede tot ce se găsește pe Internet.

Că reacție la acest tip de fenomene sau dezbateri referitoare la credibilitatea știrilor și informațiilor publicate pe Internet. Una dintre cele mai recente este dezbaterea intitulată „Certificarea știrilor; ar trebui să existe site-uri de știri „oficiale”?”, care a avut loc la New York. Participanții la dezbateri au respins, în majoritate, ideea nevoii certificării site-urilor de știri. „credibilitatea nu este ceva ce poți lîpi pe site-ul tău web, sau pe ziarul din magazinul tău și apoi să o porți ca pe o insignă de onoare”, a fost de părere Richard Jaroslavsky, președintele Online News Organization. Principalul argument al acestei atitudini a fost imposibilitatea definirii unei autorități în măsură să garanteze credibilitatea informațiilor pe Internet și, mai mult decât atât, chestiunea puterii care se degajă dintr-o astfel de responsabilitate, odată asumată.

Student: Care sunt criteriile necesare în profesia de jurnalist online?

Profesor: Există o serie de criterii pe care Online News Association, una dintre cele mai mari asociații americane, ce reunește ziaristi, editori și manageri de la numeroase publicații din Statele Unite ale Americii și Canada, le recunoaște ca fiind necesare în profesia de jurnalist online. Acestea sunt:

– **Integritatea editorială:** „journalismul responsabil pe Internet înseamnă că distincția dintre știri și alte categorii de informații trebuie să fie întotdeauna clară, astfel încât oricine să poată face diferența între informațiile editoriale independente și informația promoțională plătită sau alte nonștiri”.

– **Independența editorială:** „jurnaliștii online trebuie să respecte principiile corectitudinii, acurateței și obiectivității (...)”.

– **Exelența jurnalistică:** „Jurnaliștii online trebuie să păstreze principiile tradiționale în relatarea informațiilor de pe Internet și în revizuirea și coroborarea informațiilor de la alte surse”.

– **Libertatea de expresie:** „Omniprezența și întinderea globală a informației publicate pe Internet oferă noi resurse educaționale și informaționale unei largi audiențe, astfel încât accesul la acestea nu trebuie să fie restricționat”.

– **Libertatea accesului:** „Organizațiilor media care activează pe Internet trebuie să li se permită accesul la informații și evenimente în mod egal cu alte mass-media pentru a se garanta libertatea informației”.

Student: Există diferențieri semnificative în modurile în care jurnaliștii folosesc Internetul ca pe un instrument de lucru?

Profesor: Evident că asemenea particularități există. În prezent, pentru jurnaliștii din statele occidentale experiența Internetului este o condiție necesară a găsirii unui loc de muncă, ba chiar un câștig de imagine în ceea ce privește gradul lor de profesionalism. „Deja, în Statele Unite, un jurnalist care nu cunoaște nimic despre Internet poate fi acuzat de neglijență profesională”, afirma Pascal Lapointe. Mass-media evoluează odată cu tehnologia, iar jurnaliștii sunt obligați să se adapteze. Firește, există și ziaristi, în număr destul de mare, pentru care Internetul nu are o semnificație atât de specială. Această categorie este reprezentată, în special, de „veteranii” profesiei, cu o mare experiență în colectarea și

prelucrarea informației prin procedeele tradiționale. Motivațiile sunt diverse. „Tehnofobie? Teamă de schimbare? Cu siguranță, nu putem nega faptul că fiecare tehnologie a avut, de-a lungul timpului, și o serie de repercusiuni negative. Dar vine o vreme în care a-ți ascunde capul în nisip este mult mai periculos decât să experimentezi o nouă tehnologie, chiar dacă aceasta nu este bine pusă la punct. Vine o vreme când a refuza să urci într-un tren nouă pentru că nu are vagon restaurant înseamnă să rămâi în gară, spune același Pascal Lapointe.

Există numeroase diferențieri în modurile în care jurnaliștii folosesc Internetul ca pe un instrument de lucru. Un studiu finanțat de Biblioteca Marii Britanii a delimitat câteva tipuri majore de jurnaliști din perspectiva modalității lor de relaționare la Internet. Studiul împarte ziaristi în două categorii: cea a utilizatorilor și a non-utilizatorilor, fiecare cu subdiviziunile sale.

Student: Cum este structurată categoria utilizatorilor?

Profesor: Categoria utilizatorilor este compusă din patru subcategorii:

a) **Adoratorii Internetului** – ziaristi din generația tânără, familiarizată cu folosirea calculatorului, un soi de „puști informaticieni”, care au îmbrățișat fiecare aspect al Internetului și au aderat în totalitate, din punct de vedere cultural, la acesta. Ei lucrează adesea în mass-media nou apărută sau pe cont propriu („freelancers”) și concep Internetul ca pe un mijloc de extindere a democrației și libertății de expresie. Dedicăți în totalitate Internetului, ei își caută subiectele în principal în cyberspațiu și sunt apărători înfocați ai avantajelor acestuia.

b) **Utilizatorii cu motivații economice** – lucrează în general în instituții mici, cu mijloace financiare modeste, și sunt atrași de Internet prin bogăția de informații gratuite ușor accesibile. Ei sunt înalți calificați în operaerea calculatorului și a Internetului și fac parte, în general, din conducerea publicațiilor.

c) **Pragmaticii** – acest tip de jurnaliști iau în considerare Internetul ca o bogată sursă de informații, fără a se transforma în adepți ai acestuia. Ei apreciază, în principal, ușurința accesului la informație, dar se bazează în proporție aproape egală pe sursele tradiționale (intervievare directă, cărți, agenții de presă etc.).

d) **Utilizatorii ocazionali** – acest grup include majoritatea jurnaliștilor care apelează la

Internet atunci când sursele tradiționale nu le oferă informația dorită. Nivelul scăzut de apel la Internet nu este fundamentat pe o respingere a acestui mediu, ci mai degrabă pe o serie de considerente economice (viteză de acces lentă, costuri ridicate).

Student: Cum se configurează categoria non-utilizatorilor?

Profesor: La rândul său, categoria nonutilizatorilor se împarte în trei subcategorii:

a) **Novicii entuziaști** – acești jurnaliști nu știu exact ceea ce poate oferi Internetul, dar sunt intrigati de ceea ce au auzit și manifestă un grad mare de interes pentru folosirea acestuia. În această categorie intră atât jurnaliști foarte tineri, cât și majoritatea celor mai bătrâni (peste 50 de ani). În ceea ce privește utilizatorii de vârstă tânără, cauza principală a utilizării scăzute a Internetului o constituie securitatea locului de muncă, mulți dintre aceștia fiind mai preocupați de îndeplinirea sarcinilor principale în redacțiile în care lucrează decât de cercetarea Internetului în căutare de subiecte.

b) **Scepticii** – în acest grup intră, în general, cei care nu sunt interesați de Internet. Aceștia au o mare varietate de motive pentru atitudinea lor și este puțin probabil să adopte sistemul chiar dacă ar avea acces de la birou. Cel mai frecvent motiv invocat de jurnaliștii din acest tip este problema autentificării informației.

c) **Dinozaurii nostalgici** – sunt acei jurnaliști care văd Internetul ca pe o amenințare a accesului lor privilegiat la informație și nu sunt interesați de democratizarea acesteia. Ei resping întregul ethos al Internetului ca și condută a liberului schimb și a împărtășirii informațiilor, păzindu-și cu gelozie sursele și subiectele documentelor.

Student: Care sunt trăsăturile definitorii ale jurnalismului online și ce anume elemente îl disting de cel tradițional?

Profesor: Procesul utilizării Internetului în jurnalism nu se oprește numai la cele menționate până acum, ci el afectează chiar și modalitățile tradiționale de colectare și prelucrare a informației. În acest sens, se vorbește de ani buni de **jurnalism online**, al cărui scop este ambalarea informației în formate specifice comunicării prin Internet.

Jurnalismul online este atât de nou, încât teoreticienii media și jurnaliștii îi caută încă definițiile și regulile. Cea mai răspândită definiție a jurnalismului online o prezintă drept

acel tip de jurnalism practicat prin intermediul Internetului. O atare definiție este însă prea extinsă, ducând la confundarea Internetului cu termenul online.

În acest sens, se folosește două noțiuni: ediția (varianta) *web* și presa *online*. Ediția *web* pentru tipul de presă scrisă cu trecere în Internet și presa online pentru tipul de presă conceput special pentru „un mediu online (Internet, e-mail, intanet, telefoane mobile)”.

Ce-i drept, în această ipostază, publicațiile sau zările *online* se reduc doar la publicațiile sau zările de pe Internet, celelalte medii online neavând încă răspândirea și importanța pe care o are acesta. Există, totuși, o serie de trăsături ale jurnalismului online, prin care se diferențiază de cel clasic, și asupra cărora cercetătorii au căzut, mai mult sau mai puțin, de acord.

În primul rând, jurnalismul *online* înseamnă un mod diferit de tratare a informației și un mod diferit de organizare a conținutului. Structura *nonlineară*, *linkurile*, elementele care stimulează interactivitatea sunt câteva dintre atributele principale care disting media online de alte tipuri de jurnalism. Pe măsură ce popularitatea Internetului va crește, în următorii ani, utilizatorii vor fi mai numeroși și mai pretențioși vizavi de edițiile online. În același timp, nu numai că se va mări numărul jurnaliștilor online, ci aceștia vor învăța să folosească la adevăratul potențial resursele Internetului pentru a oferi informație de calitate și elemente care să adauge valoare acestei informații, astfel încât să îi diferențieze de concurență.

Este unanim acceptat faptul că jurnalismul online este acel tip de jurnalism care folosește așa-numitele noi media (new media), adică suporturile oferite de tehnologiile moderne de informații și comunicații, pentru a desmina informația. Telefonია mobilă, spre exemplu, devine rapid un mediu de răspândire a informației pe scară largă, o dată cu creșterea în popularitate a unor servicii precum mesageria scrisă și multimedia.

Câteva dintre trăsăturile care disting jurnalismul online de cel tradițional au fost subliniate de Mike Ward, printre caracteristicile jurnalismului online se numără:

caracterul său imediat, posibilitățile multiple de punere în pagină, folosirea elementelor multimedia, platformele flexibile de distribuție, arhivarea, construcția și receptarea nonlineară a conținutului, interactivitatea și existența linkurilor.

Internetul a smuls radioului titlul de mediu cu cea mai răspândită reacție. După cum scrie Ward, edițiile web sau *online* au potențialul de a aduce la zi informațiile, știrile din showbiz și orice altă pagină, simultan și repetat, minut cu minut, pentru a oferi atât cele mai noi știri, cât și bărfale despre pop staturi. Un singur

site de știri poate publica zeci de variante aduse la zi pentru fiecare articol, la fiecare câteva minute”.

Cum un site de web este compus dintr-o multitudine de pagini, Internetul are un avantaj uriaș în comparație cu alte medii: spațiu virtual nelimitat. În presa scrisă, jurnaliștii se confruntă cu limitele impuse de numărul limitat de pagini și de spațiul alocat fiecărui domeniu și articol. În radio și televiziune, timpul este factorul limitator. Paginile de web sunt legate între ele, dar pot fi citite și independent, ceea ce mărește cantitatea și lărgăște aria conținutului informativ, precum și potențiala audiență.

Folosirea elementelor multimedia este un alt factor care separă jurnalismul online de cel tradițional. Site-urile de web pot oferi o întreagă varietate de elemente: text, componente audio și video, elemente grafice și mici programe, care pot fi folosite pe Internet, cum ar fi formularele sau chiar jocurile online, care pot adăuga valoare articolelor.

Folosirea acestor elemente în site-urile de web este în fapt primul pas către convergența media, adică topirea granițelor dintre diferitele medii de informare. Internetul este mai mult decât alternativa la presa scrisă, radio și TV; el permite ca textul, elementele audio și video să fie combinate într-un mediu unic, iar site-urile de web precum CNN.com sau BBC.Co.uk sunt exemple care ilustrează modul în care textul, sunetul și imaginile filmate pot fi integrate în articolele online. Internetul permite, de asemenea, difuzarea informației în diferite moduri. Articolele pot fi publicate în pagina Web, trimise prin e-mail, în cadrul unui newsletter electronic, expediate către un telefon mobil sau incluse într-o bază de date, în care pot fi căutate după cuvinte cheie.

Arhivele, care permit căutarea și accesarea imediată a articolelor, sunt unul dintre elementele care fac diferența pentru jurnalismul online. Spre deosebire de modul în care decurg lucrurile într-un mediu tradițional, utilizatorii site-urilor de știri pot consulta articolele publicate anterior, care sunt disponibile la doar câteva *clickuri* de mouse distanță, iar articolele la zi pot conține *linkuri* către materialele relevante care există deja în arhivă. Oricine a pierdut timp prețios într-o bibliotecă sau

arhivă convențională în căutarea unei informații va aprecia această trăsătură unică a Internetului.

Nonlinearitatea este, fără doar și poate, încă una dintre cele mai de preț trăsături ale jurnalismului *online*. Atunci când citești un articol într-un ziar, când urmărești un reportaj TV sau când ascuți o emisiune radio, consumatorii de știri trebuie să recepteze conținutul așa cum a fost acesta conceput și ambalat de jurnaliști. Receptorii nu au de ales, trebuie să parcurgă știrile așa cum au fost acestea formulate. Singurul mod în care se pot implica activ în receptare este să renunțe la citit, să oprească aparatul sau să schimbe postul. Internetul, pe de altă parte, oferă jurnaliștilor posibilitatea de a formula informațiile într-un mod care să permită utilizatorilor să selecteze ceea ce este relevant pentru ei și să consume informația în orice ordine doresc.

Student: Ce atuuiri puternice are jurnalismul online?

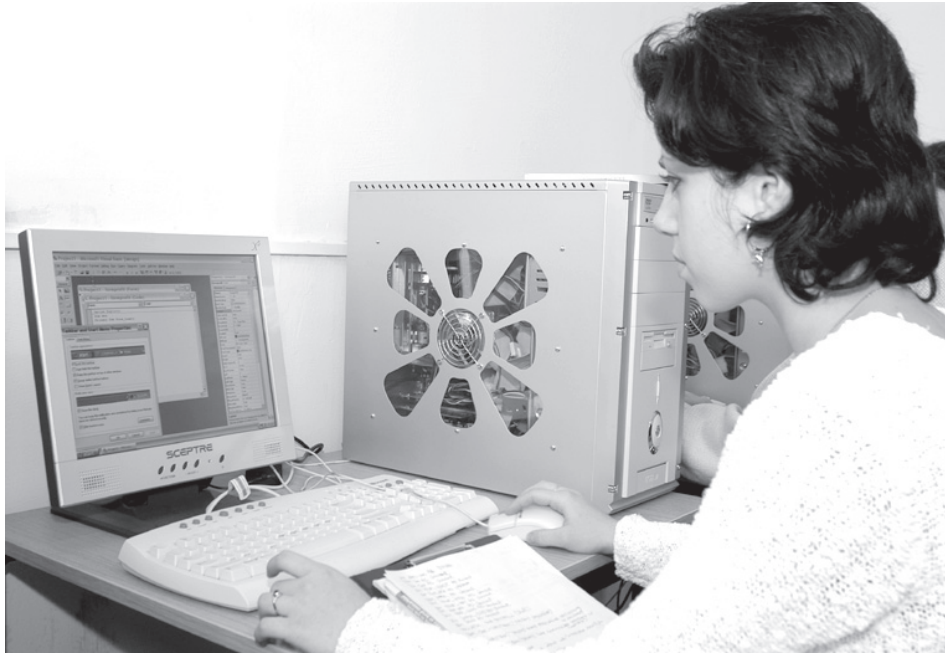
Profesor: Internetul oferă consumatorului, ca niciun alt mediu, posibilitatea de a recepta informația în mod activ. Cum am mai precizat, suntem martorii unei revoluții a comunicării: tranziția de la difuzarea informațiilor pre-ambalate, pentru o audiență pasivă, la o audiență care ia, ea însăși, deciziile privind *ce, cum și cât* primește din ceea ce oferă jurnaliștii. Feedback-ul (adică exprimarea unei reacții față de conținutul jurnalistic), limitat la minimum în cadrul mediilor tradiționale de difuzare în masă a informației, a devenit o trăsătură importantă și extrem de utilă pentru presa online, folosită de majoritatea site-urilor profesioniste de știri.

Internetul permite consumatorului să interacționeze cu furnizorul informației (spre exemplu prin e-mail-uri trimise jurnaliștilor, în care cititorii oferă propria lor perspectivă asupra articolelor, sau chiar înserază noi informații). Consumatorii au, de asemenea, posibilitatea de a comunica între ei, prin pagini de mesaje de la cititori sau forumuri virtuale, unde pot discuta pe marginea știrilor și reacționa la ceea ce scriu jurnaliștii. Totodată, consumatorii au ocazia de a se transforma în furnizori de informație, mulțumită site-urilor de Web, care încurajează utilizatorii să-și publice propria viziune asupra actualității și să impună subiect pe care le consideră relevante.

Nu în cele din urmă, Internetul permite jurnaliștilor să conecteze, prin linkuri, propriile articole de alte site-uri de Web. Existența linkurilor este considerată de unii drept un aspect mai degrabă descurajant pentru jurnaliști, al căror rol este pus sub semnul întrebării de faptul că utilizatorul poate verifica, chiar el, faptele, accesând, pur și simplu, alte informații legate de subiect. Alții consideră existența linkurilor drept un avantaj: linkurile pot oferi, în fapt, mai multă credibilitate reporterilor. În mediile tradiționale de informare, receptorii infor-mațiilor trebuie să îl creadă pe jurnalist pe cuvânt. Dacă reporterul spune că a vorbit cu cutare sau cutare sursă și că a aflat cutare și cutare lucru, cititorul, ascultătorul sau telespectatorul nu are încotro – trebuie să digere informația ca atare și să o considere adevărată. Internetul, pe de altă parte, oferă reporterilor posibilitatea de a trimite cititorul direct la sursă, fie că aceasta este un comunicat de presă sau un alt document arhivat pe web, o înregistrare audio sau stenograma unui interviu înregistrat, ori un raport financiar dintr-un site al unei companii comerciale.

Mike Ward, împreună cu alți autori, consideră documentarea online ca fiind o altă trăsătură a jurnalismului online. Totuși, utilizarea Internetului pentru documentare în legătură cu subiectele jurnalistice nu este, desigur, o posibilitate exclusivă a jurnalismului online. Este adevărat că jurnaliștii online sunt condiționați de însăși natura mediului de expresie să utilizeze cercetarea asistată de computer. dar documentarea online este folosită pe scară largă, astăzi, de majoritatea jurnaliștilor, fie că lucrează pentru presa scrisă, TV, radio, agenții de presă sau media online, pentru că Internetul se dovedește a fi o valoroasă unealtă de cercetare fără deosebire de mediul de publicare.

În același timp, jurnaliștii online, nu ar trebui să se limiteze la documentarea pe Internet. Aceleași reguli și principii profesionale valabile pentru jurnalismul tradițional se aplică și în mediul online. În unele cazuri, nimic nu poate înlocui ieșitul pe teren și colectarea informației de la surse în carne și oase, în spațiu real.

Student: Care sunt obligațiile studenților în proiectarea și realizarea activităților de practică pedagogică și în ce direcții sunt ele reorientate?

Profesor: Este limpede că aceste obligații sunt orientate cu precădere către atingerea obiectivelor propuse prin programa acestei activități. Aceste sarcini sunt detaliate în *Caietul de practică pedagogică*. În vederea realizării lor, fiecare student trebuie:

1. să se înscrie la programul de formare pentru cariera didactică la începutul anului universitar;
2. studenții de la forma de învățământ FR și ID să solicite înscrierea în formările de studiu pentru practica pedagogică (studenții de la învățământul de ZI sunt cuprinși în formările de studiu pentru această activitate);
3. să cunoască Programa analitică afișată pe site-ul Departamentului pentru Pregătirea Didactică;
4. să identifice pe site-ul facultății / să solicite secretariatului facultății datele de contact ale coordonatorului de practică pedagogică: nume, telefon, email;
5. să achiziționeze *Caietul de practică pedagogică*;
6. să identifice școala de aplicație și profesorul mentor la care urmează să desfășoare practica pedagogică, prin alegere personală sau prin recomandarea cadrului didactic coordonator din facultate;

7. să desfășoare activitățile propuse prin Programa analitică;
8. să consenzeze aceste activități în *Caietul de practică*;
9. să prezinte profesorului mentor caietul cu notițele și documentele de proiectare didactică realizate la sfârșitul fiecărei perioade de practică pedagogică; acesta întocmește, după fiecare semestru, *Raportul asupra practicii pedagogice* (v. anexa 2 și modelul dat în *Caietul de practică pedagogică* p.25 și p.39);

10. să depună o copie a *Raportului de practică pedagogică în ultima săptămână de activitate didactică a semestrului* într-una din următoarele modalități: a) **pe bază de semnătură de predare-primire**, la secretariatul facultății;
- b) **prin e-mail, scanat**, la secretariatul facultății, în atenția coordonatorului de practică;

11. să se prezinte la colocviu, la data fixată, cu *Caietul de practică*, cu mijloacele de învățământ și alte materiale documentare utilizate pentru realizarea lecțiilor pentru soluționarea oricărei probleme ivite în procesul de evaluare și de stabilire a notei finale la disciplina „Practică pedagogică”.

Este esențial de știut că: Toate documentele care trebuie să fie întocmite de către studenții participanți vor fi în conformitate cu prevederile din *Caietul de practică pedagogică*, Editura Fundației României de Măine, 2008, capitolele B și C;

Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic

● lector univ. dr. Nadia FLOREA

Student: Care este statutul practicii pedagogice în Universitatea Spiru Haret?

Profesor: Practica pedagogică este o disciplină obligatorie în planul de învățământ al Programului de pregătire pentru profesia didactică. Potrivit **Ordinului MEC nr. 4316** (publicat în Monitorul Oficial al României – Partea I, anul 176, nr. 520/10 iunie 2008, anexele 1 și 2) privind *aprobarea Programului de studii psihopedagogice în vederea certificării pentru profesia didactică* prin Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic.

Studenții din anul III, înscriși la programul de certificate pentru profesia didactică, efectuează practică pedagogică la disciplina / disciplinele școlare corespunzătoare specialității / specialităților universitare, pe care le urmează, conform *planului de învățământ* prevăzut în Ordinul MEC nr. 4316 din 03.06.2008. Această activitate se efectuează în învățământul general obligatoriu (clasele V-VIII și a IX-a și a X-a), în conformitate cu Programa și cu Regulamentul de organizare și desfășurare privind practica pedagogică ale Departamentului pentru Pregătirea Personalului Didactic din Universitatea Spiru Haret.

Student: Ar fi interesant să aflăm cum pot fi definite obiectivele practicii pedagogice și în ce constă conținutul acestora?

Profesor: Obiectivele practicii pedagogice, pentru toate specialitățile și toate formele de învățământ, vizează un registru tematic de o mare diversitate, realizarea lor conferind pregătirii personalului didactic consistență și profesionalism. Între acestea, se află:

- consolidarea și aprofundarea pregătirii de specialitate, psihopedagogice și metodice;
- exersarea, învățarea și formarea abilităților și competențelor necesare exercitării profesiunii didactice;
- cunoașterea documentelor școlare care fundamentează organizarea și conducerea procesului didactic;
- aplicarea particularizată la disciplinele de învățământ a tuturor componentelor procesului general de predare-învățare-evaluare (principiile, finalitățile, conținutul, metodele, mijloacele, formele de organizare, sistemele de evaluare a rezultatelor școlare);
- formarea și dezvoltarea abilităților practice de proiectare didactică, valorificând pregătirea teoretică dată de psihologia educației, pedagogie, didactica specialității;
- formarea capacității de cunoaștere a elevilor (individual și în grupul școlar), în vederea tratării diferențiate a acestora;

- cultivarea capacității de autoevaluare / de integrare a rezultatelor autoevaluării în proiectia personală a dezvoltării personale.

În ceea ce privește conținutul practicii pedagogice, trebuie spus că acesta constă în:

- cunoașterea unităților de învățământ, a structurilor organizaționale și a sistemelor manageriale ale unităților școlare;
- cunoașterea sistemului de activități didactice, educaționale, economico-financiare și administrative ale școlilor;
- capacitatea de transpunere a conținutului științific al disciplinelor de studiu în conținutul didactice, accesibile însușirii acestora de către elevi;
- formarea și dezvoltarea competențelor de susținere a activităților didactice și educative cu elevii;
- dezvoltarea capacităților de evaluare a activităților instructiv-educative proprii, ale elevilor și colegilor;
- înțelegerea raporturilor reciproce dintre școală, familie, organizațiile sociale, ale administrației locale și comunitățile locale.

Student: Ar fi utile câteva precizări în legătură cu structura, secvențele și etapele practicii pedagogice. Care sunt ele?

Profesor: Aceste elemente, importante în formarea pentru cariera didactică sunt

abordate nuanțat. De pildă, pentru anul III, semestrul 5: a) *pregătirea și efectuarea practicii observatorii* constau în asistențe la principalele tipuri de lecție și asistențe la alte activități ale profesorilor mentori, concretizate în fișe de asistență la lecții, la lecții deschise, la ore de dirigenție, excursii și vizite didactice, serbări școlare etc.; b) *întocmirea documentelor de protecție a activităților didactice* care constau din: planificările calendaristice anuale, proiecte ale unităților de învățare, proiecte de lecții, proiecte pentru activități educative extrașcolare, dirigenție etc., în conformitate cu specificul curriculumului universitar. Este de remarcat faptul că studenții valorifică achizițiile dobândite la *Didactica specialității*, precum și la celelalte discipline psihopedagogice parcurse până la acest nivel, *prin elaborarea individuală a documentelor practicii pedagogice* prevăzute în semestrul 5, anul III.

Pentru anul III, semestrul 6, aceste etape vizează: c) *protecția, organizarea și desfășurarea lecțiilor de probă și finale* constau din construcția unor demersuri didactice personale, având la bază strategii adecvate conținuturilor și finalităților instructiv-educative urmărite, specificului disciplinelor de studiu, stimulării motivației, inte-resului și creativității elevilor și a comunicării educaționale efi-

ciente; d) *analiza și auto-analiza activităților didactice și educaționale realizate*, în vederea proiectării și dezvoltării profesionale personale ulterioare.

Întocmirea proiectelor pentru lecțiile de probă și finale se efectuează pe baza *recomandărilor profesorului mentor și ale cadrului didactic, coordonator și tutor* al acestei activități din facultate.

Este important de subliniat faptul că, în cazul dublei specializări, durata practicii pedagogice este tot de două semestre, un semestru pentru fiecare specializare. În acest caz, fiecare specializare cumulează într-un semestru toate cerințele specificate pentru mono-specializare.

Student: De fapt, cum se concepe organizarea și desfășurarea practicii pedagogice?

Profesor: Facultatea, prin cadrul didactic coordonator al practicii pedagogice, asigură:

- organizarea, desfășurarea, îndrumarea, controlul și evaluarea rezultatelor practicii pedagogice pentru studenții de la toate formele de învățământ la care sunt înscriși, în colaborare cu Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic;
- organizarea și gestionarea formațiilor de practică pedagogică, potrivit prevederilor legale în vigoare, pe baza înscrierilor studenților la programul de pregătire pentru profesia didactică și a solicitărilor exprese de înscriere în grupele de practică, organizate de facultăți,

la școlile pilot din localitățile în care acestea își au sediul;

- desfășurarea activității de practică, timp de trei ore pe săptămână sau comasat, timp de două săptămâni, în funcție de specificul și posibilitățile fiecăruia;
- îndrumări și consultații generale și individuale, după programul afișat la avizier, Internet sau televiziune;

- evaluarea practicii pedagogice se face în funcție de decizia coordonatorului de practică pedagogică din facultate, având în vedere următoarele repere: a) *pe baza rapoartelor întocmite de profesorii mentori* din unitățile de învățământ în care se desfășoară practica, care acționează ca agenți și garanți ai efectuării și calității practicii pedagogice; aceste *rapoarte* se preiau de la *secretariatul facultății în ultima săptămână de activitate didactică a semestrului*; notele semestriale la practica pedagogică se dau pe baza *Rapoartelor de practică* transmise la facultăți. Aceste *Rapoarte* se regăsesc și în *Caietul de practică pedagogică*, p.25, respectiv p.39, și, la *facultățile unde coordonatorul a stabilit altfel*, b) *evaluarea pe baza itemilor obiectivi formulați prin platforma Blackboard*;
- notele sunt transmise/afișate la data anunțată pentru colocviul de practică pentru toate formele de învățământ;
- evaluările ulterioare (restanțe, mări de notă, reevaluări, soluționarea divergențelor etc.) se fac pe baza *Caietului de practică pedagogică* completat de student

GLOBALIZAREA – SFÂRȘIT AL DIVERSITĂȚII ÎN EVOLUȚIA SOCIETĂȚILOR CONTEMPORANE ?

(Urmare din pag. 1)

O a *treia* categorie de exegeți o consideră drept ansamblul proceselor de accelerare a interdependențelor dintre economiile și societățile naționale, o „contractare a lumii”, din care dispar barierele și frontierele geografice, economice, sociale și politice.

Din aceste accepțiuni diverse ale globalizării *s-au născut și cele care o definesc drept „integrare globală”,* reordonare a relațiilor și interconexiunilor zonale, regionale, interregionale și internaționale.

Fiecare în parte și toate la un loc, însă, disting, în mod diferit, câteva aspecte generale ale globalizării, între care: **a) aspectul (componenta) material al globalizării, concretizat în valurile din ce în ce mai extinse ale circulației comerțului, capitalurilor și a oamenilor, pe întregul glob pământesc;** **b) interdependența din ce în ce mai extinsă a relațiilor sociale și a activităților umane la nivel planetar;** **c) creșterea presiunilor pentru intrarea statelor și societăților naționale în sisteme și configurații mondiale de interacțiune și interdependență;** **d) implicațiile și repercusiunile globalizării asupra vieții individuale și locale a oamenilor, popoarelor și**

națiunilor, a ordinii și vieții sociale locale și a conducerii proceselor locale. Toate acestea pun în fața oamenilor, statelor, conducătorilor politici și economiei etc. o problemă nouă și generează conștiința, din ce în ce mai evidentă, a necesității descifrării modalităților și a sensului în care „evenimente” aflate la mari distanțe pot să afecteze situațiile și destinele „locale” și viceversa.

Noul context, aflat în procese din ce în ce mai marcate de constituire, ridică și o *altă gravă problemă:* este astăzi posibilă geneza unei societăți

Una este a celor ce o susțin și încearcă să o legitimizeze și alta este reprezentată de cei ce critică globalizarea, pornind de la faptul că însuși conceptul de globalizare este ambiguu, întrucât este greu a determina, de fapt, dacă și în ce măsură globalizarea este cu adevărat un fenomen universal și prin ce se distinge el de cele de „internațional” sau „transnațional”. La care, ei adaugă faptul că aceasta este un model abstract al economiei, culturii sau societății mondiale, care este greu de testat, ca realitate efectivă. Critici la care adaugă și interogația: tendințele evolutive

considerăm că este legitim a reflecta la câteva probleme „deschise”, a căror clarificare revine cercetării științifice:

a) trăim oare, în mod real, într-o singură lume, urmând aceleași teluri, împărțând aceleași valori, aspirații și idealuri?

b) există, în ultimă instanță, un singur mod, o singură cale de realizare a transformării, a schimbării și dezvoltării eficiente a societăților contemporane și un singur tip de management al acestor complexe procese economice, sociale și politice?

c) există posibilitatea creării unei singure „ontologii” sociale, în contextul actualei profunde diversități istorice, sociale, culturale și civilizaționale, exprimate în existența unei veritabile „lumi” a limbilor, popoarelor, națiunilor, etniilor contemporane, tradițiilor, credințelor, comportamentelor individuale și colective, modurilor și stilurilor de muncă și de viață etc. etc.?

Dacă avem în vedere chiar și numai aceste realități, succint schițate, credem că problema pe care ne-am pus-o este pe deplin justificată și că ea merită să fie dezvoltată, aprofundată și clarificată, pentru a putea adopta cele mai adecvate și mai corecte poziții teoretice și practice, ca bază pentru elaborarea și adoptarea strategiilor, politicilor și problemelor de dezvoltare națională.

Opinii

„globale”, armonioase, echilibrate, întemeiată pe convergența economiilor naționale, regionale și interregionale, a culturilor și civilizațiilor?

Sau creșterea necontenită a interdependențelor va crea noi coliziuni, animozități și conflicte, va dobândi un caracter „diviziv”, va afecta diferit diferitele societăți, pe unele nu le va cuprinde și, deci, le va exclude din fluxurile mondiale de evoluție, ceea ce va face ca ea, globalizarea, să fie contestată.

Luând în considerare aceste probleme, două poziții principale s-au conturat pe parcurs, în raport cu globalizarea.

contemporane ale vieții economice, sociale și, mai ales, culturale, derivate din existența granitelor și guvernării naționale, producerea bunurilor economice, materiale, în plan local, a distribuției și existența puterii locale, permit generalizarea tezelor cu privire la globalizarea efectivă? Nu cumva acest discurs este menit să justifice și să legitimeze un model de dezvoltare neoliberală, de generalizare a unei piețe libere mondiale și de consolidare a capitalismului americano-anglo-saxon, în marile regiuni economice ale lumii?

Fără a adopta, dar și fără a respinge categoric nici una nici alta dintre aceste poziții,

Spațiul european al învățământului superior și dezvoltarea durabilă

(Urmare din pag. 1)

Dezvoltarea durabilă include mai multe domenii și presupune participarea mai multor generații la desfășurarea unor acțiuni corelate, atât la nivel global, cât și la nivel local.

Dezvoltarea durabilă este un proces complex, care poate fi caracterizat și studiat prin patru dimensiuni:

➤ dimensiunea socială, care se referă la combaterea sărăciei, la dinamica demografică, la educație și cultură, la sănătate și la dezvoltarea așezămintelor umane;

➤ dimensiunea economică și tehnologică, ce se referă la consum, la resurse și mecanisme financiare, la tehnologii curate și cooperare în generalizarea utilizării lor;

➤ dimensiunea de mediu, care se referă la protecția și calitatea mediului, la managementul resurselor, al deșeurilor și reciclării, la conservarea biodiversității;

➤ dimensiunea instituțională, care, chiar dacă este o componentă a celei sociale, se prezintă separat, ținând seama de rolul ei în integrarea și corelarea deciziilor la diferite

niveluri (micro și macro) în asigurarea dezvoltării durabile.

Problematica dezvoltării durabile a impus o extindere a noțiunii de capital. Banca Mondială intenționează să evalueze sănătatea națiunilor prin măsurarea resurselor naturale (capital natural), în raport cu valorile realizate (assets) prin contribuția omului (capitalul realizat/built capital) și resursele umane (capital uman și social). Această abordare presupune că dezvoltarea durabilă este un proces prin care se realizează și se menține cât mai mult sănătatea națiunilor.

Noțiunea de sănătate este de asemenea extinsă, de la cea naturală, la cea produsă, incluzând capitalul uman și social. Se vorbește în acest fel de un stoc de sănătate, aptitudini și cunoaștere, conținute în ființa umană, care se poate investi și utiliza în sens util sau în sens deprecievat.

Se consideră că societatea bazată pe cunoaștere este o societate unde se promovează competențele și investiția în educație. Aceasta din urmă este importantă nu numai pentru strategiile macroeconomice, ci și pentru industriile bazate pe cunoaștere, care trebuie să

stimuleze competența la nivelul organizațiilor.

Societatea cunoașterii este fundamental necesară pentru a se asigura o societate sustenabilă din punct de vedere ecologic, deoarece fără cunoaștere științifică, cunoaștere tehnologică și managementul acestora nu se vor putea produce acele bunuri, organizări și transformări tehnologice (poate chiar biologice) și economice necesare pentru a salva omenirea de la dezastru în secolul XXI. Societatea cunoașterii este atunci societatea informațională și sustenabilă. Un alt mod pentru sustenabilitate, în afara societății cunoașterii, va fi greu de găsit.

trebuie să impună finanțarea cercetării și nu decontarea ei. Lipsa unei adevărate reforme care să conducă la rezultate imediate are o cauză principală, autosuficiența; peste 70% din profesorii universitari ai României consideră că învățământul românesc este identic cu învățământul european, pe aceștia nu îi interesează clasamentele internaționale (Shanghai, Webometric, OSCE etc.), unde practic nu există, iar politicile de resurse umane care conduc la un dezastru lent nu interesează pe nimeni. Apare un decalaj între retorici, comportament și realitate. Este exact ce se poate constata și astăzi în programul Guvernului, în proiectul bugetului pe 2009 care prefiguează, nu exagerăm, un dezastru lent, care va împinge România dincolo de orice posibilitate de redresare a economiei și societății la un nivel competitiv pe plan european. Practic, nu va mai exista resursă umană tânără necesară; aceasta va emigra în Vest.

Adela DAVIDESCU

ANGAJAMENT EFICIENT PENTRU REZULTATE POZITIVE

(Urmare din pag. 1)

Odată cu începerea noului an universitar, noile amfiteatre ultramoderne din campusul universitar Splaiul Independenței aparținând Universității *Spiru Haret* au găzduit întâlniri ale profesorilor cu studenții de la toate formele de învățământ (ZI, ID, FR).

În spațiul cibernet, respectiv pe paginile *web* ale Universității, pe Internet, Avizierele virtuale, respectiv

Bibliotecile virtuale ale facultăților au oferit oportunități de informare și orientare profesională celor ce studiază la Universitatea *Spiru Haret*.

Platforma Blackboard (a cărei capacitate a sporit prin serverul propriu instalat la Universitatea *Spiru Haret*) a prilejuit interacțiunea studenți/cadre didactice pentru clarificarea în timp real a problematicei de informare și formare prin intermediul disciplinelor de curs, respectiv seminarii/dezbateri.

Nu în ultimul rând, cele 10.000 de computere din dotarea Universității *Spiru Haret* legate la Internet 24 de ore din 24 au creat cadrul-rețea de interacțiune între studenții ID și FR cu profesorii lor. Același standard înalt de interacțiune s-a derulat și în rețeaua internațională din cele nouă Centre ID din străinătate aparținând Universității *Spiru Haret*.

Într-un astfel de context, rezultatele pozitive nu au

întârziat să apară. Din calcule statistice preliminare rezultă că studenții care au susținut până în prezent examene în sesiunea de iarnă au promovat în proporție medie de 83%.

Desigur, că aceste rezultate pot fi corectate, ajustate pozitiv pe măsura derulării în continuare a procesului de evaluare/examinare la cele 30 de facultăți/specializări.

S-a înregistrat în premieră și perfecționarea calitativă a asigurării resurselor de

examinare, prin faptul că în avizierele virtuale mulțimea de subiecte de examinare au fost stabilite cu reprezentativitate mai elocventă.

Așadar, se dovedește faptul că managementul performant al Universității *Spiru Haret* este rezultatul efectiv al angajamentului neprecupețit al fiecăruia din comunitatea academică a Universității *Spiru Haret*, deopotrivă cadre didactice și studenți.

NON SCHOLAE, SED VITAE DISCIMUS

dialoga permanent și eficient, prin mijloace moderne, cu profesorii.

Verificarea și evaluarea studenților se realizează prin intermediul platformei Blackboard, unică în țară și printre puținele din Europa și din lume. Această formă de examinare computerizată asigură, printre altele, deplina obiectivitate a notării și aflarea imediată a rezultatelor.

Menționăm că planurile și programele de învățământ au același conținut pentru studenții de la zi, FR și ID, prin urmare – pentru a răspunde întrebării unui „boboc” – nici evaluarea cunoștințelor și abilităților nu diferă de la o formă de învățământ la alta.

„Sunt grele examenele?”, ne-ntraba, printre altele, cu câteva zile înainte de începerea sesiunii, una dintre „boboe”. I-am răspuns atunci și credem că – după câteva examene susținute deja, până la această dată – a aflat, ea însăși, răspunsul. În măsura în care opțiunea pentru facultatea noastră n-a fost o întâmplare, ci o alegere bine gândită, izvorâtă din dragostea și interesul pentru limbă și literatură, iar rolul de student a fost luat în serios odată cu deschiderea anului universitar și nu cu 2-3 zile

înainte de începerea sesiunii, examenele nu sunt *grele*. Întrebările de la probele de examen sunt elaborate în conformitate cu obiectivele cuprinse în programa de învățământ și fac apel atât la memoria, cât și la gândirea studenților, la capacitatea de sinteză a acestora. Printre ele sunt întrebări de tipul „adevărat-fals”, „alegere multiplă”, exerciții de combinare, de completare ș.a.

Examele sunt menite să-i pregătească pe studenți pentru concursurile ce vor urma, să-i pregătească pentru viață, căci, așa cum pe bună dreptate afirma Seneca, *Non scholae, sed vitae discimus – Nu pentru școală, ci pentru viață învățăm*.

Înstruirea nu constituie, la Facultatea de Limba și Literatura Română, un scop în sine, ci își propune să-i pregătească pe studenți pentru integrarea în viața socială. Așa se face că o parte dintre absolvenții noștri au trecut, din bancă, la catedră, titularizându-se în învățământ, sau lucrează în domeniul mass-mediei, în biblioteci, în companii multinaționale. Alții au preferat să rămână în instituția noastră pentru a-și continua studiile masterale, căci, din acest an universitar, în cadrul facultății

au început să funcționeze două masterate: „Modele de interpretare în spațiul modernității literare românești și universale” și „Modernitatea limbii și literaturii române în secolele XIX, XX și XXI. Pașaport european”.

Pentru studenții de la zi sesiunea s-a încheiat deja.

Examele le-au oferit studenților posibilitatea de a se compara și a se confrunta între ei, de a-și aprecia forțele, volumul și calitatea cunoștințelor dobândite. Notele foarte bune primite de cei mai buni le dau acestora șansa obținerii unor burse de merit, care-i scutesc de plata uneia sau a două dintre ratele de școlarizare.

Pentru mai bine de 3.000 de studenți ai facultății noastre, înscrși la frecvență redusă sau învățământ la distanță, sesiunea se va încheia însă pe 15 martie. Așa că, la Sighetul Marmăției, la Alexandria și la Botoșani, în fiecare Centru Teritorial I.D. din țară – căci în toate centrele facultatea noastră are studenți – la Roma, Paris, Madrid și în New-York, emoțiile sesiunii continuă. Le dorim tuturor succes prin muncă susținută, riguroasă organizată și aprofundarea permanentă a cunoștințelor!

Picăture de memorie...

constituie etapa *basic* a formării cuvântului, a articulării acestuia, a eforturilor de reprezentare orală care constă în transmiterea unui fapt nu numai prin gesturi, ci și prin cuvinte; este o etapă fundamentală în comunicarea interpersonală întrucât obligă omul să iasă din individualitatea sa și să se confrunte. Această fază a comunicării se poate numi „totală”, fiindcă implică ființa umană în totalitatea sa.

A doua etapă fundamentală în articularea comunicării este „galaxia Gutenberg”, așa cum o definește Marshall McLuhan în aceiași lucrare. Umberto Eco, în lucrarea sa „Memoria vegetală”, o definește „memorie vegetală”, referindu-se la acea dimensiune care are drept suport scrisul, papirusurile, cărțile, odată cu apariția hârtiei. Și aceasta este o etapă foarte importantă în sfera comunicării interpersonale pentru că obligă omul la o sinteză a ființei sale, la eleganță (deși nu totdeauna s-au scris lucruri elegante!), la elaborare. Etapă, în același timp, hotărâtoare pentru că experiența cititului, a lecturării este, la rândul său, totală, întrucât nu privește numai sufletul, ci implică întregul corp. Citind o carte se plânge, se rade, se încearcă aceleași trăiri ale protagoniștilor. Emoții, dorințe, pasiuni, plăcere, suferință, bucurie, sunt sentimente care pot deriva din simplul gest al lecturii. Cartea este, în viziunea lui Umberto Eco „o asigurare pe viață și o anticipare a nemuririi”.

Cu cât mergem înainte, însă, cu atât ne dăm seama că ceea ce numim contact personal direct scade, ridicându-se în schimb prețul

comunicării (într-o oarecare măsură, în acest sens, contrazicându-l pe Umberto Eco, cultura tinde să devină un „lux”). Deja, în această etapă trebuie să plătim ca să comunicăm. Această etapă implică un efort major din toate punctele de vedere, dar nu este decât o anticipare a celei de-a treia faze care interpelează și mai mult ființa umană în dorința sa de a comunica și a se informa.

O ultimă etapă, definită de același Marshall McLuhan, este „galaxia Marconi” caracterizată de apariția noilor mijloace electronice de comunicare care sunt echivalente „memoriei minerale” a lui Umberto Eco. Suportul ei este constituit din semnele sculptate în piatră, inciziile pe tablețe de argilă, etc. O perioadă privilegiată în care calculatoarele, în ziua de azi, televiziunea, radioul, facilitează comunicarea, dar uneori o și alterează.

Lumea virtuală în care trăiesc copiii de astăzi se poate defini ca o lume în care deja părinții fac eforturi să se integreze și din care buncii se simt de mult excluși; o lume care s-a substituit comunicării ludice specifice vârstei lor și comunicării interpersonale nemijlocite care îmbogățește și ajută la creșterea integrală a eului-copil. Această fază face trecerea spre acea fază complet tehnologizată și digitalizată pe care, tot profetice, Marshall McLuhan o numește „eră digitală”.

Nu putem afirma care este etapa cea mai privilegiată, poate nici nu este corect să facem o netă clasificare pentru că fiecare fază dispune de avantaje și de limitări.

În istoria comunicării și a civilizației ceea ce se întâmplă, de fapt, este că mediul sau suportul cel mai slab asigură perpetuarea mediilor sau suporturilor mai tari. Așa cum afirmă H. R. Patapievici („Discernământul modernizării”), în mod paradoxal, suportul slab face să trăiască suportul tare. Suntem așadar tributari celor care ne-au precedat și au ajutat la conturarea, chiar prin linii firave, a acestui imens tablou al comunicării la baza căruia rămâne dibăcia de a folosi Cuvântul, fără să ignorăm aportul științific în general.

Cert este că noi trăim astăzi, iar viața noastră se va desfășura în viitor. „Viitorul sună bine?” Nu pot întrezări decât că se înregistrează o reîntorcere *soft* la rădăcinile comunicării interpersonale, deși, antrenanți în vâltoarea progresului vertiginos al epocii, cred că este just să avem curajul să ne înșușim tot ceea ce ne ajută să ne facilităm munca, adică tehnicile de comunicare, fără să permitem ca acest fapt să contamineze puritatea colocvială și cheful nebul de a cutreiera, spre exemplu, anticariatele în căutarea unei cărți importante.

În acest sens, „la început era Cuvântul”. În acest sens, îmi place să cred că și la sfârșit totul va rămâne neschimbat. Adică va rămâne, ca un semn al legământului, la fel de eficace, în totalitatea extensiunii și a purității lui, Cuvântul.

George IVAN
Anul I, Facultatea de Jurnalism, Comunicare și Relații Publice

COORDONATE ALE PIETEI MUNCII ÎN ROMÂNIA

(Urmare din pag. 1)

Din nefericire, în condițiile actualei crize economice și financiare mondiale, continuării proceselor de privatizare și de restructurare, este de presupus că numărul șomerilor să nu se reducă în mod vizibil, poate în anumite perioade sau zone chiar să crească, cu atât mai mult cu cât în ultima perioadă se constată faptul că a intrat în această categorie un număr însemnat de salariați proveniți din sectorul privat.

Deschiderea către Europa va avea un efect contradictoriu asupra pieței forței de muncă și, în consecință, și asupra ratei șomajului. În continuare, în economia românească se va înregistra șomaj, cu o rată mai mare sau mai mică, dar, în același timp, piața muncii se va confrunta, la o serie de meserii și profesii, în mod paradoxal, cu deficit de forță de muncă. De altfel, chiar și în prezent, multe locuri de muncă, mai ales în zona de vest a țării, sunt ocupate de forță de muncă

provenită din afara granițelor României.

Concluzii

Am încercat să prezentăm o radiografie cât mai fidelă a comportamentului pieței muncii din România, mai ales după anul 2000. Concluzia principală care rezultă este aceea că, chiar dacă în perioada parcursă din anul 1990 și până în prezent piața muncii s-a restrâns considerabil, cu impact negativ asupra productivității sociale a muncii și cu efecte asupra calității vieții, se poate spune că **în România este contratură o piață reală a muncii, o piață aflată pe un trend ascendent, o piață în plină dezvoltare**. În aceste condiții, există motive temeinice ca într-un timp rezonabil, printr-o perfecționare și, mai ales, printr-o autoreglare continuă, piața muncii să răspundă atât cerințelor societății și economiei românești, cât și ale Europei comunitare.

Pe de altă parte însă, trebuie remarcat și **comportamentul uneori contradictoriu al pieței**

muncii din România. Astfel, deși există în continuare o rată a șomajului apreciabilă, în unele domenii importante ale economiei se manifestă, așa cum menționam, un deficit de lucrători, în unele cazuri chiar un deficit acut, agenții economici fiind obligați să apeleze la forța de muncă străină. De asemenea, în timp ce economia românească simte lipsa unor anumite categorii de lucrători, circa două milioane de români muncesc în străinătate, în întreaga paletă de activități, începând cu cele necalificate, dar și în domenii de vârf.

În aceste condiții, **sunt necesare eforturi susținute în direcția perfecționării mecanismului de funcționare a pieței muncii**, a compatibilizării și racordării acestuia la piața europeană în domeniu. Desigur, asemenea eforturi trebuie să urmărească, în principal, atingerea obiectivelor stabilite în domeniul muncii pentru anul 2010 prin Strategia de la Lisabona pentru statele membre ale Uniunii Europene, obiectivul general al politicilor de ocupare

la orizontul acestui an fiind asigurarea unei rate totale de 70% și o rată de ocupare pentru persoanele de sex feminin de 60% sau mai mult. La obiectivele stabilite prin Strategia de la Lisabona, trebuie adăugat și un altul, definit în anul 2001 de Consiliul European desăvârșit la

Pentru a atinge asemenea obiective, în acest moment României îi mai trebuie:

- 11,2 puncte procentuale pentru a obține o rată de ocupare totală de 70% până în anul 2010;
- șapte puncte procentuale pentru atingerea țintei de 60%

Puncte de vedere

Stockholm, respectiv atingerea în anul 2010 a unei rate medii de ocupare pentru persoanele din Uniunea Europeană în vârstă de 55-64 ani de 50%.

Este vorba despre trei obiective îndrăznețe, trei ținte clare pe care și le-a propus Uniunea Europeană și care au fost asumate de fiecare țară comunitară. Chiar dacă atunci când aceste obiective au fost stabilite România nu era membră a Uniunii, prin semnarea Tratatului de aderare țara noastră și le-a asumat și, în consecință, trebuie să depună eforturile necesare pentru a le îndeplini.

a ratei de ocupare pentru femei în același an 2010;

- 8,2 puncte procentuale pentru asigurarea țintei de 50% a ratei de ocupare a persoanelor în vârstă de 55-64 ani.

Evoluția celor trei indicatori în perioada 2000-2006, dar mai ales comportamentul actual al pieței muncii, nu ne dau speranțe în realizarea unor asemenea obiective. Amintim în acest sens că în perioada 2000-2006 rata de ocupare a cunoscut o evoluție contradictorie, cu descreșteri continue până în anul 2005 și cu o creștere de 1,1 puncte procentuale, în anul 2006, față de anul precedent.

Din păcate, aceeași evoluție a cunoscut-o și rata de ocupare pentru femei, singurul an în care aceasta a crescut fiind 2006 (cu 1,5 puncte procentuale).

Ce soluții ar fi apte pentru perfecționarea mecanismului de funcționare a pieței muncii în țara noastră trebuie să aibă în vedere, în principal, următoarele aspecte:

• **Îmbunătățirea gradului de ocupare a resurselor de muncă** pe principalele ramuri ale economiei naționale, coroborat cu o **repartizare judicioasă a acestora pe sectoare de activitate**, cu efecte benefice asupra șomajului. În acest sens, este necesar să se acționeze mult mai energic în direcția reducerii persoanelor ocupate în sectorul primar al economiei, mai ales a celor din agricultură, pentru crearea de noi locuri de muncă, precum și pentru limitarea numărului de persoane ocupate în activitățile subterane, nedecelate, concomitent cu o mai susținută preocupare pentru reconvertirea forței de muncă disponibilizate.

• **Creșterea ratei de ocupare pentru femei**, care ar implica existența unor raporturi echilibrate între activitatea profesională și viața familială, o „împărțire” justă a rolurilor și responsabilităților în familie. În același timp, sunt necesare măsuri legislative, economice

presupune demersuri ferme pentru reducerea șomajului în rândul acestora, dar și pentru limitarea migrației, legale dar mai ales ilegale, pentru persoanele tinere, în primul rând a celor cu un nivel ridicat de pregătire. În ultimii 4-5 ani, se constată unele preocupări în aceste direcții, dar acutizarea fenomenelor specifice actualei crize economice și financiare impune amplificarea lor. Avem în vedere, de exemplu, eforturile financiare de susținere, de stimulare a tinerilor aflați încă pe băncile școlii, asigurarea de retribuiți corespunzătoare, în concordanță cu calitatea muncii depuse, altfel exodul de materie cenușie, de tineri remarcați prin rezultate bune în pregătirea profesională va continua, se va intensifica chiar, cu repercusiuni pe termen mediu și lung.

• **Creșterea ratei de ocupare pentru femei**, care ar implica existența unor raporturi echilibrate între activitatea profesională și viața familială, o „împărțire” justă a rolurilor și responsabilităților în familie. În același timp, sunt necesare măsuri legislative, economice

și sociale care să conducă la stimularea activității femeilor în economie, în societate, în paralel cu ușurarea muncii acestora în gospodărie.

• **Dezvoltarea unor noi forme de solidaritate între generații**, distribuția justă a oportunităților între acestea, bazată pe suportul comun, reciproc și pe transferul de cunoștințe și experiență reprezentată o altă soluție potențială. Generația aflată în plină maturitate, generația pe urmei căreia apasă prezentul și viitorul nostru, trebuie să aibă în permanență în vedere că persoanele aflate în ultima parte a activității lor economice, cele în vârstă de 55-64 ani, se constituie într-o resursă cu adevărat valoroasă, reprezentând nu doar legătura cu trecutul ci, mai ales, prin experiență, prin seriozitate și înțelepciune și, nu în ultimul rând, prin aderența la valori și tradiții, cu viitorul.

• **Promovarea calității ocupării forței de muncă**, în direcția creșterii competitivității pe piața muncii, unei corelări eficiente între sistemul educațional și de formare

și cerințele pieței muncii, îmbunătățirea accesului pe piața muncii ar conferi acestora noi deschideri. În același timp, trebuie să se pună capăt „harababurii” existente în sistemul nostru de învățământ, clasa politică, indiferent de culoare, împreună cu societatea civilă, dar mai ales cu elevii și studenții, cu dascălii acestora, să-și asume responsabilitatea stabilirii unei strategii realiste, eficiente în domeniu, a unei strategii coerente, stabile, care să aibă în vedere specificul economiei și societății noastre, cerințele pieței europene a muncii, dar și tradițiile învățământului românesc. O strategie care trebuie să țină seama de interesele copilor, ale tinerei generații și mai ales ale țării.

Sistemul legislativ în domeniul muncii, deși aliniat la prevederile actelor normative comunitare, **trebuie să fie abordat ca un sistem dinamic, deschis și flexibil**, astfel încât acesta să răspundă prompt cerințelor și realităților economice și sociale românești, în general, ale pieței muncii, în particular.

Managementul și cultura calității învățământului universitar

(Urmare din pag. 1)

Pentru realizarea acestui lucru este nevoie de leadership calitativ și de management strategic în fiecare instituție de învățământ superior. La fel, toți actorii comunității academice trebuie implicați activ în procesul de schimbare, inclusiv studenții și ceilalți parteneri externi care au un cuvânt relevant de spus în privința cerințelor societății și a tendințelor actuale. Numai astfel, poate fi creat un mediu academic orientat spre calitate care să poată face față competitivității și noilor provocări sociale.

Cultura calității, ca o problemă a calității instituționale interne, este privită ca o prioritate atât pentru dezvoltarea instituțiilor de învățământ superior, cât și pentru aceea a realizării Spațiului European al Învățământului Superior. Acest concept a crescut considerabil în atenția actorilor implicați în procesele de asigurare a calității, precum și pentru proiectele comune ale Asociației Universităților Europene cu Comisia Europeană.

Un exemplu, în acest sens, este proiectul „Quality Culture Project”, care a fost menit să ajute universitățile europene să introducă și să întărească o cultură internă a calității, pe care să o considere ca pe un bun propriu al instituției și comunității academice respective. Proiectul a fost lansat în anul 2002 și s-a propus următoarele obiective:

- creșterea gradului de conștientizare a nevoii de a dezvolta o cultură internă a calității în universități;
- asigurarea unei disseminări extinse a bunelor practici din domeniu;

– promovarea introducerii unui management intern al calității pentru a îmbunătăți nivelurile de calitate;

– sprijinirea universităților în identificarea celor mai potrivite proceduri de asigurare a calității, într-un mod constructiv;

– contribuția la *Procesul BOLOGNA*, prin creșterea atractivității universităților europene.

În acest proiect au fost incluse 40 de universități europene, grupate în șase rețele. Fiecare rețea de universități a primit 60.000 de EURO pentru desfășurarea activităților inerente proiectului. Prima acțiune a rețetelor a fost să obțină o analiză SWOT și un plan de acțiune pentru îmbunătățirea calității în fiecare universitate din proiect.

Factorii de succes identificați în finalul studiului au fost: importanța coordonării strategice și a conducerii (versus managementului) pentru existența unei culturi eficiente a calității, importanța gândirii strategice și autonomia universitară ca factor esențial al unei culturi interne a calității.

De asemenea, concluziile studiului Asociației Universităților Europene au fost ca:

- 82% din instituții să monitorizeze calitatea internă a predării;
- 53% din instituții să monitorizeze calitatea internă a cercetării;
- 48% din instituții își propune să dezvolte asigurarea calității la nivel european, în vederea recunoașterii reciproce și a transparenței.

Metodele de ameliorare a acestei situații, conturate în

final de către realizatorii studiului au fost:

- implicarea întregii comunități academice, inclusiv a studenților și personalului administrativ, de cele mai multe ori uitați, în procesul de reflecție asupra misiunii și scopurilor instituției;
- dezvoltarea unei strategii de comunicare ce îmbină atât canalele de comunicare de sus în jos, cât și pe cele de jos în sus, a documentelor scrise și a întâlnirilor formale și informale;
- identificarea și impunerii „campionilor culturii calității”, care să contribuie la dezvoltarea și implementarea unei strategii de cultură a calității;

– crearea de echipe în cadrul instituției, care să asigure mixarea ideilor și diseminarea lor în rândul comunității academice;

- abordarea problemelor care dau temeri prin dezvoltarea unei organigrame coerente a personalului academic;
- sprijinirea unei culturi interne a calității prin resurse umane și financiare adecvate.

Principali actori identificați cu un rol esențial în formarea culturii calității au fost:

- rectorul;
- „Campionii calității”;
- administratorii resurselor financiare;
- administratorii resurselor umane;
- studenții;
- actorii externi instituției.

Proiectul a fost, apoi, reluat în runda II – anul 2004, respectiv III – anul 2005, ultimul având ca scop introducerea și întărirea unei culturi

interne a calității în instituțiile de învățământ superior, ceea ce a permis acestora, în același timp monitorizarea sistematică a propriilor activități și întărirea capacității lor de a se adapta unui mediu cu schimbări rapide.

Referitor la implicarea studenților, ca actori cu rol esențial în dezvoltarea unei culturi interne a calității în mediul academic, în manualul pentru studenți privind asigurarea calității, citat mai sus, sunt prezentate o serie de aspecte importante în ceea ce privește contribuția studenților la acest demers. În primul rând, el trebuie raportat la nivelul relației dintre instituție, personal și studenți. Rolul studenților în perspectiva dezvoltării culturii calității este destul de neclar conturat și se impune intensificarea eforturilor instituțiilor europene de învățământ superior.

Există o multitudine de agenții de asigurare a calității în toată lumea. Momentan, între acestea și procedurile utilizate de ele se poate observa o oarecare uniformitate și armonizare. Într-adevăr, în multe țări, regiuni și culturi se dezvoltă stiluri proprii în ceea ce privește asigurarea calității activității academice. Unele agenții sunt conduse de către stat, altele sunt independente, sau alte multe forme intermediare. Deși există o anumită convergență a acestora la nivelul unui model global al calității, există încă o mare divergență la nivel de metodologii, protocoale, tehnici de evaluare și rezultatele obținute.

Astfel, consecințele evaluărilor pot fi multiple și astfel toate funcțiile asigurării calității, precum și ale acreditării vor varia într-un anumit grad. Oportunitățile și beneficiile instituțiilor de învățământ superior sub egida globală a calității ar fi aceeași ca instituțiile sau programele evaluate sau acreditate de aceste agenții recunoscute la nivel global sunt prestigioase, au ele însele o calitate sigură și merită totă încrederea societății. Acestea implică însă aspecte precum mobilitatea studenților, credite de studii transferabile, recunoașterea și echivalarea diplomelor.

În procesul de asigurare a calității învățământului, universitățile ar trebui să vizeze respectarea următoarelor principii:

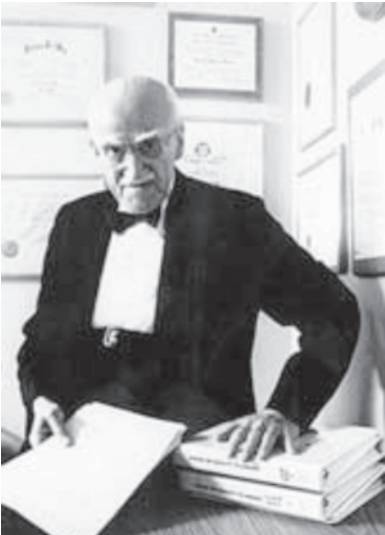
1. În condițiile globalizării, obținerea unei înalte competitivități impune o calitate ridicată a învățământului superior.
2. Un nivel ridicat al calității presupune creșterea capacității de inovare și îmbunătățirea continuă a proceselor educaționale.
3. În baza autonomiei universitare, universitatea este unul dintre principalii agenți ai asigurării calității propriilor activități.
4. Asigurarea calității și managementul calității reprezintă o parte integrantă a funcțiilor universității.

Pentru a putea face față cererii de servicii educaționale, instituțiile de învățământ superior trebuie să aibă o viziune clară asupra viitorului și să anticipeze schimbările ce pot surveni fie pe piața educației, fie pe piața muncii, păstrând permanent legătura cu partenerii în amonte și în aval.

puncte de referință care conferă lucrării o valoare enciclopedică. Extrasele din surse de autoritate științifică recunoscute pe plan internațional, probleme abordate în această erudită lucrare științifică, utilizarea comparativă a acelorași surse de informare reprezintă o adevărată provocare, un îndemn la reevaluarea imaginii managementului autohton.

Într-un context european și mondial cu interese social-politice și economice atât de diverse, autorul a avut potențialul științific, creator și curajul de a deveni un veritabil formator de opinii, prin descifrarea și interpretarea conceptelor, prin incursiunile în trecutul frământat și laborios al dezvoltării managementului comparat, cum se precizează în lucrare, prin argumentarea științifică a evoluțiilor regăsite atât în teoria, cât și în practica managerială, punând în evidență dinamismul, complexitatea și intensitatea dezvoltării științifice, tehnice, informaționale, ecologice, educaționale, economice. Sunt repere care dovedesc că lucrarea depășește vizibil limitele unui simplu manual universitar, deși caracterul ei didactic este pregnant, trădând primul ei rost.

Adela DEAC

De ce J.M. Juran? Cine este J.M. Juran? Joseph Moses Juran este „Guru mondial al calității”, o *legendă a managementului calității*. Cetățean american de origine română, s-a născut, la Brăila – România, în 1904 și a încetat din viață, la New York – SUA, în data de 28 februarie 2008.

La vârsta de 8 ani a emigrat, împreună cu părinții săi, în Statele Unite ale Americii. Din anul 1924, având sursele superioare de drept și inginerie, a început o carieră industrială și științifică în care inteligența, tenacitatea și creativitatea au avut un rol esențial.

Joseph Moses Juran a avut o îndelungată și prodigioasă activitate: licențiat în inginerie electrică al Universității Minnesota, doctor în științe juridice al Universității din Loyola, profesor de inginerie industrială al Universității din New York, consultant și/sau expert al mai multor companii, inclusiv al Administrației SUA pentru economia mondială.

În perioada războiului, Juran a lucrat la programul Lend-Lease, prin care SUA furnizau echipamente Marii Britanii și aliaților sovietici. Ulterior, a activat la Universitatea din New York ca profesor de inginerie industrială, dezvoltând și o practică de consultanță. Munca lui a decuplat definiția calității de ideea de lux,

încercând să îi convingă pe manageri că este mai ieftin să planifice calitatea de la început, decât să se confrunte cu produse defecte ulterior.

El a ajuns la această concluzie după ce a observat că 80% dintre probleme sunt provocate de 20% din cauze.

A numit acest principiu „Principiul Pareto”, după economistul italian Vilfredo Pareto, care a constatat că 20% din oameni controlează 80% din bogăție. Juran a folosit inițial acest principiu pentru a identifica cele mai comune surse ale defectelor, dar a devenit mai cunoscut datorită ideii că 20% din clienți oferă 80% din profituri. El a denumit aceste două grupuri „*cei mulți utili*” și „*cei puțini vitali*”.

Calitatea nu trebuie lăsată în seama departamentelor de inspecție, susținea Juran, ci nivelurilor de vârf ale managementului, și să devină o preocupare deplină pentru orice afaceri, la fel ca aspectul financiar. „*Trilogia Juran*” este un alt concept, potrivit căruia controlul din inspecția tradițională de după producție trebuie să fie precedat de sisteme care au planificat calitatea încă de la început, și să fie urmat de o ameliorare continuă a produsului.

Japonezii „*nu au avut niciun motiv să nu încerce aceste idei*”, își amintea Juran în 2004. „Ei aveau o reputație groznică în ceea ce privește calitatea. Au fost nevoiți să renunțe la fama de a produce rebuturi. Pentru că erau convinși de nevoia acestor

schimbări, au fost deschiși față de ideile privind calitatea”. Succesul nu a întârziat să apară. „Japonia a ajuns la statutul de superputere economică, și aceasta prin calitate”, a subliniat Juran.

Contribuția excepțională a dr. Joeseph M. Juran la dezvoltarea managementului calității i-a fost recunoscută prin acordarea a peste 40 de medali și titluri onorifice. Cele mai importante sunt **National Medal of Technology** – înmănată în 1992 de președintele George Bush pentru „*contribuția sa de o viață la stabilirea principiilor și metodelor prin care întreprinderile își pot dezvolta propria capacitate de a fi competitive pe piața mondială*”, și **Order of the Sacred Treasure** – acordat de Împăratul Japoniei pentru „*dezvoltarea controlului calității în Japonia și facilitarea relațiilor de prietenie între SUA și Japonia*”.

În anul 1992, când cel mai înalt for științific al țării *Academia Română* l-a ales printre membrii săi de onoare, primind cu recunoștință onoarea de a fi inclus în rândul „nemuritorilor”, Joseph M. Juran spunea:

„*Sunt, desigur, recunoscut pentru onorurile pe care le-am primit din partea instituțiilor românești. Sunt, de asemenea, conștient că națiunea a îndurat mulți ani dificili și că drumul înainte este lung și dificil. Dar mai știu încă, după zece de ani de experiență, că atingerea condutei calității este un element vital pentru atingerea unei economii prospere*”.

M. IORDACHE

ÎNTEPRINDERILE INDUSTRIALE ROMÂNEȘTI – între evoluție și involuție

Omul organizațional

Lector.univ.drd.
Daniela PÂRLEA-BUZATU

Participarea indivizilor la activitatea întreprinderii este nu doar o modalitate de exprimare a libertăților de opțiune, ci și o modalitate de satisfacere a nevoilor fiziologice, de siguranță, psihosociale, de recunoaștere socială și de autorealizare.

S-a observat că oamenii au aspirații, idealuri, dorințe, iar gradul de îndeplinire a acestora le afectează comportamentul, în general, și cel organizațional, în particular.

De aceea, modul în care managementul organizației se ocupă de rezolvarea lor influențează, pozitiv sau negativ, modul în care se lucrează în întreprindere.

Evoluția vieții economice, sociale, politice a determinat deplasarea atenției de la factorul de producție, material, spre factorul uman, caracterizat printr-un anumit comportament, având la bază, după cum am mai spus, motivații, interese, sisteme de norme și valori etc.

Relația dintre natura acestui comportament și stilul de conducere practicat a dezvoltat teorii care au creat diferite imagini ale omului organizațional.

Mai întâi a apărut **modelul de om economic și rațional**, potrivit căruia omul este motivat de stimuli economici, iar acțiunea lui este îndreptată către obținerea câștigului economic maxim; acești stimuli fiind „definiți” de către organizație, omul apare ca un agent pasiv, care poate fi controlat și manipulat. Din acest întreg angrenaj,

sentimentele sunt excluse sau minimizate, dată fiind natura irațională (corespunzător acestei model, Douglas Mc.Gregor elaborează binecunoscuta *Teoria X*). Modelul a avut, cum era de așteptat, consecințe negative, din care cea mai importantă se referă la faptul că muncitorii erau priviți ca simpli executați, nedându-li-se posibilitatea de a-și afirma gândirea creatoare, spiritul de inițiativă și de inovație, în condițiile unei complexități din ce în ce mai mare a muncii.

Ca urmare a apariției noilor teorii asupra relațiilor umane, s-a dezvoltat un nou model, cel

nevoii de afirmare a talentelor și aptitudinilor lor, într-o muncă creatoare, cu sens. De aceea, gradul de responsabilitate față de muncă este mai mare, iar nevoia de dezvoltare a personalității umane, satisfăcută.

Totuși, pe măsura aplicării acestui nou model, s-a constatat faptul că oamenii sunt ființe complexe, nu numai munca lor, motivațiile care îi antrenează sunt diverse și ei reacționează diferit nu numai la stimulente de ordin economic sau social, dar și în situații diferite. Ca urmare, a apărut **modelul omului complex**, care manifestă o mare variabilitate și variabilitate de atitudini și

comportamentale” (P. Nica, 1996).

Deși situația actuală în care se află România, caracterizată prin crize profunde, dezechilibrare la toate nivelurile sistemului social global: economic, social, politic, cultural etc., impune crearea și dezvoltarea unei structuri de tip Z, care să aibă în prim-plan rețeaua (care organizează, conduce și controlează întreaga activitate) și teoria omului complex (cunoscut sub toate aspectele sale: social, psihic etc.), realitatea este alta.

Stilul de conducere autoritar, principii individului conducător sunt primordial în managementul românesc și determină un comportament din partea salariaților tradițional, un comportament de mult depășit în țările cu o economie dezvoltată, care este o îmbinare a modelului de om economic cu cel de om social.

Toate acestea se manifestă pe fondul unor judecăți asupra naturii muncii (și aici intervine contradicția) în mare măsură pozitive. Peste 80% dintre salariați consideră că există o bună concordanță între munca și pregătirea lor profesională, peste 65% consideră că au o activitate variată și interesantă, iar 60% apreciază că munca lor solicită noi cunoștințe profesionale. Munca nu este doar un simplu instrument prin care omul obține satisfacții materiale; ea este o activitate specific umană, prin care omul devine o ființă valorizatoare; ea este integrată în personalitatea acestuia.

SOCIOLOGIA TRANZIȚIEI

elaborat *Teoria Z*, având în centru grupul, rețeaua, și nu individul)

Dar ce aplicație au aceste modele la întreprinderile românești? Răspunsul s-a conturat odată cu evidențierea „noilor” tendințe în managementul românesc.

Deși Teoria X era valabilă în S.U.A. în urmă cu 75 ani, și s-a constatat existența unei experiențe asemănătoare în întreprinderile est-europene, care au funcționat în economia planificată centralizat. Intrarea întreprinderilor românești în competiția mondială implică și înlocuirea acestor practici

CLIO

Tratamentul aplicat de români prizonierilor americani

Prof. univ. dr. Alesandru DUȚU

Populația civilă și autoritățile române au avut față de prizonierii aviatori americani și englezi o comportare corectă la care aceștia nu se așteptau. Cu mici excepții, majoritatea au declarat că, după parasutare, imediat ce au aflat că sunt americani și nu ruși, sătenii „au încetat orice acțiune de molestare”, i-au dus în case unde „s-au așezat la masă, le-au dat să mănânce, să bea, au stat de vorbă cu ei, le-au dat o mică provizie de merinde, după care au anunțat jandarmii și i-au predat”. Singurele nemulțumiri, menționează documentele vremii, au provenit din faptul că în unele locuri jandarmii și polițiștii le-au ridicat plăcile de identitate și unele obiecte personale, fără a li se da adeverințe. În rest, au exprimat mulțumiri pentru modul în care au fost tratați și au rugat „să nu fie predați autorităților germane”.

Prizonierii valizi (41), capturați în urma raidului american din 1 august 1943, au fost internați, inițial, în București, în curtea Seminarului Central, iar cei răniți (69) la Sinaia, în Spitalul de Zonă Interioră nr. 415. La 24 septembrie 1943, prizonierii din București au fost transferați la Timișul de Jos, în apropierea Brașovului, unde au fost cazați în două clădiri (vila funcționarilor Primăriei municipiului Brașov – 56 de locuri – și vila Primăriei orașului Giurgiu – 30 de locuri), situate la 250 de metri una de alta, unde li s-au asigurat, într-o frumoasă zonă montană turistică, condițiile necesare unei conviețuirii civilizate. „Cazarea – consemna un document al Marelui Stat Major – este asigurată în foarte bune condiții și pentru iarnă, toate

camerele având sobe de teracotă, instalații de baie și closete în interior”.

În conformitate cu prevederile Convenției de la Geneva și ale altor documente adoptate pe plan internațional, pe care România le-a aplicat în spiritul și litera lor, ofițerii-prizonieri au primit solda corespunzătoare gradelor din armata română, au dispus de popotă (cantină) separată, costul mesei (în limita sumei de 200 de lei) reținându-se din soldă. Suma rămasă disponibilă era folosită de fiecare prizonier pentru alimente neraționale. Deoarece art. 11 al Convenției de la Geneva nu prevedea acordarea de soldă și pentru subofițeri și trupă, acestora li s-au alocat sume pentru hrană, igienă, tutun etc., egale cu ale ostașilor români. Ulterior, guvernul a hotărât să plătească soldă și subofițerilor și trupeii și să înființeze și pentru ei o popotă, cheltuiind pentru fiecare 120 de lei zilnic. Cazar-mamentul a constat din paturi individuale (cu somieră pentru ofițeri), saltele și perne (din lână pentru ofițeri și din paie pentru subofițeri și trupă), cearșafuri și fețe de pernă, pături etc. În ceea ce privește echipamentul, prizonierii au purtat, inițial, uniformele avute în momentul capturării, ulterior, Marele Stat Major hotărând echiparea lor cu efecte românești, tip aviație.

Condițiile bune de cazare a prizonierilor americani în lagărul de la Timișul de Jos au fost constatate și apreciate de delegații ale Crucii Roșii Internaționale și din România. Cu ocazia uneia dintre aceste vizite, maiorul american Jaeger a apreciat că „nu au o se plânge de nimic și sunt mulțumiți de

modul cum sunt cazați și tratați”. În lagăr programul era lejer, zilele și nopțile fiind petrecute, așa cum arăta și Donald R. Falls, „jucând bridge și citind diferite cărți puse la dispoziție de Crucea Roșie. Uneori făceau câte o partidă de volei pe terenul de joc amenajat de ei”. În primăvara anului 1944, în urma sporirii numărului de prizonieri americani și englezi, ca urmare a reluării bombardamentelor efectuate asupra României, în București a fost înființat Lagărul nr. 14. Chiar dacă, așa cum releva și Donald R. Falls, grupul din București „nu s-a bucurat de stilul de viață luxos al camarazilor lor de la Timișul de Jos” și aceștia au avut posibilitatea „să se întrecă în turnee de bridge, să monteze un spectacol de estradă și alte mijloace de amuzament”.

Modul civilizat în care au fost tratați prizonierii americani și englezi în România a fost reliefat de înșiși prizonieri în scrisorile pe care le-au trimis celor dragi de acasă. Câteva dintre ele sunt semnificative: „Guvernul român face tot ce se poate ca să ne facă sederea cât se poate de confortabilă. Totul este splendid” (locotenent Paul A. Lahr); „Niciodată n-ași fi crezut că pot să fie așa de ospitalieri cu inamicii lor” (locotenent John J. Roades); „Natural că fiind prizonieri de război suntem lipsiți de câteva (puține) libertăți, dar suntem tratați foarte bine” (locotenent James C. Lambadi); „Românii fac tot posibilul ca să ne facă cât mai fericiți și confortabili” (locotenent W.A.Kine); „Guvernul român ne-a dat un lagăr care din toate privințele poate fi comparat cu lagărele noastre de prizonieri” (locotenent Anthen W.Mack); „Suntem tratați, într-adevăr, bine, mai mult ca niște musafiri, nu ca niște prizonieri”

(locotenent James W.Stone); „Este o vacanță pentru nebulul nostru de echipaj” (locotenent Jojn Aleins); „Ne tratează mai bine ca pe soldații lor” (locotenent Frederich C. Mee) etc. O impresie deosebită a produs permisiunea de a se oficia, în fiecare duminică, „slujba religioasă catolică” pentru care „toți băieții sunt foarte recunoscători”, după cum își informa familia Thomas Fallon, precum și excelențele condiții din spitale, unde „lumea ne tratează ca și cum am fi de-ai lor” (James E.Mann).

Același comportament l-au avut autoritățile române și în ceea ce privește repatrierea rapidă a prizonierilor, după trecerea României de partea Națiunilor Unite, la 23 august 1944. Între 1 și 3 septembrie, în cadrul a trei misiuni aeriene efectuate de 55 bombardiere B.-17, escortate de 277 de avioane de vânătoare P.-38 și P.-51, au fost transportați la bazele din Italia 1161 foști prizonieri de război, dintre care 1 117 americani, 31 englezi, 12 olandezi și un francez. Chiar dacă au trebuit să suporte, în special, în vara anului 1944, alături de întreaga populație a Capitalei, consecințele intensificării bombardamentelor aeriene ale propriilor camarazi, prizonierii americani și englezi s-au putut convinge în continuare de „spiritul de umanitate și de sentimentele creștinești cu care au fost întâmpinați” de către români.

Concluzionând asupra tratamentului aplicat, maiorul Donald R. Falls consemna: „Omenia instituției militare și administrației din lagăr au demonstrat un respect adevărat pentru adversar. În multe ocazii americanii au fost tratați la fel sau chiar mai bine decât recruii lor”.

Exercițiu de lectură

E TIMPUL CA NOI SĂ PĂȘIM ÎN CÂNTEC

Ion CORBU

Cântecul, înțeles ca stare de revoltă non-violentă asemeni firului de iarbă care are forța de a străpunge asfaltul, modelat de „arcuirea” celebrei flăcări albastre, are darul de a ne aduce pe fiecare mai aproape de „Dumnezeul nostru”, și de ce nu?, de „Dumnezeul absolut”.

Superba „definiția poetică”, „arcuire de trup de voce de suflet”, pentru a desemna starea de cântec a celebrei artiste care a plătit cu viața „supradoza de artă”. Ce păcat că finalul teluric a fost o supradoză de heroină! Și doamne ce „supradoză de cântec” prezența ea la Woodstock în 1969! Și cântă, și cântă. Și revolta împotriva societății alienante care avea să-i devoreze pe mulți dintre acei idoli și în final simbolul însuși. Societatea de consum, asemeni rechinilor, simțea „mirosul de sânge”. Acum, la peste 30 de ani de atunci, aproape toate

simbolurile acelei generații au fost confiscate de o societate rapace, societate care confiscă și comercializează tot. Până și revoluțiile, că acum rapacitatea s-a globalizat. Însă cântecul rămâne. Și acum ca și atunci când ascultam vocea ei „cad bucuțiile de inimă/se sparg sonor în jur”. Fericită și încredită expresie poetică sugerând starea ascultătorului vrăjit până la transă, până la atomizare și disocierea de propriul trup pe care ajunge să-l simtă străin „ca pe o haină străină luată de la garderobă”. Iar sufletul ajuns „tăraror pe caldarâm” înțelege parcă faptul că mai mult nu se poate. Că se atinge absolutul. Că strigătul împrumutat ar putea fi ultima șansă de regăsire. Un poem remember, o reverberație peste timp ca un text arcuit în imaginație, gata să elibereze gândul salvator, ca o săgeată bine ținută în trăirea noastră poetică. E timpul.

cause you got dem ol' kozmic blues again mama

Dana STĂNESCU

to Janis Joplin

aă cântă
arcuire de trup de voce de suflet
într-o rugăciune până acolo sus la dumnezeul ei
și lumina o învăluie
ascultam vocea ei „cad bucuțiile de inimă/se sparg sonor în jur”
I know, honey, I know so well how it is
să îți simți corpul ca pe o haină străină luată de la garderobă
să îți târăști sufletul pe caldarâm
ca pe o povară inutilă
degetele să-ți le numeri
ghemuit într-un colț
îngenunchiat a nepuțință
și să plouă în tine
but that's the end of the road,
the end of the world,
that's the way back to your home,
the way back to your love
doar o dată mai împrumută-mi strigatul
într-o altă încercare
de a nu mă rătăci de mine
împrumută-mi ruga
mercedes benz and booze and psychedelic dreaming
just you and Bobby McGee once again
acum, hai, pune microfonul jos
you little girl blue
e timpul ca eu să pășesc în cântec

Branding-rebranding

Comunicarea de marcă

„... Spune-mi și mie o poveste!

Da” să nu fie cu balauri și zmei feroși, ci o să visez urât! Parcă m-am cam săturat de Ileana cea bălaie și de plicicosul Făt-Frumos! și să știi că nu mă înnebunesc nici după elfii ăia răutăcioși...”

Oamenii au nevoie de povești. Unii au gusturile precum la punct, doriințele precis conturate și vor să audă un anumit gen de povești.

Povești cu zâne și vrăjitoare, povești de import cu magicieni și spiriduiși, poveștile Sheherezadei, cu final neașteptat, inspirate din realitate...

Sunt fel și chip. Cum să alegi dintre toate pe cea mai potrivită? Cum să găsești începutul-șoc, eroii irezistibili, narațiunea captivantă? O poveste care să nu trimită la culcare! Din contră, care să trezească pofta de viață și imaginația. Să mobilizeze, la o adică...

O poveste **care să fie pe placul ascultătorului**.
Cam la acest „cugetă” *brand*-urile înainte de a începe să-și depene povestea.

... Pentru că, de fapt, mărcile nu pot supraviețui, fără o istorie personală.

Se zice despre unele ca au un spirit inovator - vezi **Honda**, animată de al său „*Power of Dreams*” și vizionată „cu răsunarea tăiată” în capodoperele publicitare „*Mecanismul*”, „*Să urlești ceva*”, „*Coral*” –, despre altele că au o personalitate carismatică - **Virgin**, absent de pe piața românească, cel puțin la nivelul comunicării, dar îndrăzneală la limita impertinenței

în abordarea de peste Ocean; altele sunt foarte lovacae – vesela **Coca-Cola** cu a ei „*Sete nestăvilită de viață*”, înnoindu-și des garderoba comunicării și permanent prezența în calupurile publicitare, mă rog, fiecare cu atributul sau cel mai de preț. Dar, indiferent cum ar fi, toate au câte o poveste de spus.

Și de fapt, pe noi, muritorii de rând, tocmai această istorioară a lor este ceea ce ne unește, ne dă un scop comun în lumea mercantilă a consumismului. Prin povești, noi facem cunoștință cu marca, ajungem să o testăm și, în final, dacă suntem pe deplin conșivi de firul ei epic, *să aderăm*.

Poveștile *brand*-urilor sunt mai aparte decât celelalte ficțiuni. Sunt **strategice** – calculează efecte de perspectivă și construiesc cu multă mîgală un edificiu complex.

Sunt **interactive**, percutează la doriințele noastre, ne vin în întâmpinare, mereu atente la schimbările vremurilor și ale pieței.

Vizând un impact major asupra publicului ascultător (și potențial cumpărător), poveștile mărcilor trebuie să institue un **sistem de valori și credințe** cu scopul de a-și crea **susținători, loialiști, evangheliști**.

Putem vorbi astăzi de existența unui *cult Apple* (vs.

IBM), unui *cub Nike* (vs. Adidas), unei *comunități Coca-Cola* (vs. Pepsi), de *Starback-isti*, ești asta pentru că ai fost apăsate butoanelor potrivite ale *crezului*.

Cu alte cuvinte, ceea mai renumite mărci au devenit ceea ce sunt tocmai datorită istorioarelor **cu parfum nemuritor**.

Departe deci de a fi o lucrătură de umplură, aceste *brand stories* reprezintă însuși motorul unei afaceri. Cu cât sunt mai interesante și mai coerente, cu atât ele pot propulsa mai eficient succesul material al mărcii respective.

De aceea, povestitorii trebuie să lucreze cu multă mîgală și inspirație.

Alan Thys, celebru *storyteller*, relatează despre activitatea sa în cadrul buticului de management al inovației *FutureLab*, subliniind că își petrece întreaga zi încercând să pună mesajul unei companii/unei mărci/unei persoane într-o formă atrăgătoare pentru public. Și de fiecare dată, adaugă el, spune povestea într-un mod puțin diferit, pentru a menține trează atenția ascultătorilor.

Tot așa, Arthur Germain, manager și *brandteller* al companiei *Communication Strategy Group*, vine cu mai bine de 20 de ani de experiență în comunicarea corporatistă și editorială, mărturisind că în tot acest timp nu a făcut decât să-și perfecționeze stilul-uri.

Oricine ar fi ei, copywriteri anonimi din agenții de publicitate, Dana PĂTRĂNOIU, studentă, anul III, I.D. Facultatea de Jurnalism, Comunicare și Relații Publice

CLIO

Finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale

Interferențe ale contabilității. Legislația și practica din România

Conf. univ. dr. Aurelian Virgil BĂLUȚĂ
Facultatea de Management Financiar-Contabil

Legislația privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale din România a atins un grad ridicat de maturizare. Este o legislație încheagată, exigentă, conform dezvoltării actuale a sistemului informațional din societatea românească. În ultimii ani s-au făcut pași importanți de la faza referențierilor evazive și permiseive la un tot coerent, care oferă ocazia societății civile să se pronunțe asupra transparenței și corectitudinii mecanismelor de susținere a accesului la puterea politică. Cu toate aceste progrese, există încă o serie de aspecte pe care legislația specifică nu le-a clarificat expres și care pot fi soluționate apelând la normele contabile.

Documentul justificativ la contractul donație

Există posibilitatea teoretică ca un partid să includă printre clauzele standard ale contractului de donație pentru finanțarea activității curente sau a campaniei electorale și mențiunea următoare: „prezentul contract ține loc de chitanță”. Într-o astfel de situație, în trezorerie (registru) de casă sau în contul bancar) urmează să fie menționat ca document justificativ chiar contractul de donație (pe baza clauzei menționate mai sus). În acest sens, pot fi utilizate următoarele argumente:

Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nu exclude folosirea altor documente justificative decât chitanța pentru înregistrarea în trezorerie. Mențiunea expresă privind rolul contractului de donație ca document de trezorerie este acceptată de ambele părți; practic, chitanța are rolul de a-l proteja pe plătitor, dacă acesta acceptă regimul juridic de decontare în momentul în care semnează contractul.

Totuși, principiul libertății de alegea a părților, atunci când nu sunt afectate interese de ordin public, trebuie să prevaleze față de orice altă interpretare a legii. Documentul justificativ chitanță este evocat de părți în contractul de donație, dar ambele acceptă să îl înlocuiască; dovedesc că știu regimul juridic, implicit pentru operațiile de trezorerie, dar doresc să îl modifice cu un regim formulat expres în acordul lor de voință.

Într-o altă opinie, pe care o susține Autoritatea Electorală Permanentă, se cere întocmirea unei chitanțe la fiecare contract de donație. Ce argumente se aduc în susținerea acestei opinii? Trebuie făcută distincția între documentele justificative pentru venituri și cele pentru trezorerie; în contabilitatea de angajamente, spre deosebire de contabilitatea bazată pe trezorerie, nu poate să fie utilizat același document justificativ atât la venituri, cât și la trezorerie; contractul de donație este document justificativ pentru venit, în timp ce chitanța sau alt document justificativ decât contractul propriu-zis vor fi documentate justificative pentru trezorerie.

De asemenea, în timp ce chitanța este prevăzută distinct ca document justificativ într-un act normativ (OMPF 1850/2004), contractul de donație nu este menționat în nici un act normativ ca fiind document pentru trezorerie; părțile își pot alege liber documentul justificativ pentru înregistrarea tranzacției reciproce numai dintre documentele care au un rol specific recunoscut de lege.

Practica arată însă că poate să apară un decalaj de timp între momentul semnării contractului de donație și momentul încheierii efective. Într-o astfel de situație este dificil de înregistrat pe baza aceluiași document justificativ atât venitul, cât și trezoreria.

Controlul financiar efectuat de Autoritatea Electorală Permanentă

Producția de carte lovită de criza economico-financiară

Devenite tradiționale, *Colocviile de iarnă*, editia a II-a organizate de Uniunea Editorilor din România (13-14 februarie a.c.), care asigură peste 80% din producția și difuzarea de carte, au dezbătut impactul crizei economico-financiare asupra producției de carte și de manuale școlare. S-a ajuns la concluzia că producția de carte, dar și de manuale școlare, este în criză de mai mulți ani, Ministerul Educației, Cercetării și Inovării alocând doar 2,3 euro din costurile manualelor școlare pentru un singur elev. Se pare că românii nu mai sunt interesați să cumpere cărți, iar pasionații de lectură sunt din ce în ce mai puțini, ceea ce a determinat scăderea drastică a producției de carte. Criza culturii scrise s-a accentuat, dar a debutat acum 20 de ani, România fiind plasată printre ultimele țări din Europa atât în ceea ce privește lectura, cât și producția de carte. Astfel, românii au devenit europenii cei mai puțini pasionați de lectură. Tristă, incredibilă constatare!

Pentru că *a spune povești* înseamnă aici un alt mod de a face afaceri. (Va urma)

Dana PĂTRĂNOIU, studentă, anul III, I.D. Facultatea de Jurnalism, Comunicare și Relații Publice

Practica privind legislația finanțării campaniilor electorale a identificat o problemă deosebit de sensibilă: *momentul controlului efectuat de Autoritatea Electorală Permanentă*. Se află în contradicție următoarele norme aplicabile:

– termenele imperative din legislația electorală privind validarea mandatelor și nevoia unui suport care să ateste legalitatea finanțării campaniei electorale a celor aleși și validați;

– termenele specifice circuitului documentelor justificative și al proceselor de prelucrare contabilă a acestora;

– necesitatea aplicării unui control intern propriu al partidelor politice ca entități care

fac obiectul legii contabilității înaintea controlului extern efectuat de Autoritatea Electorală Permanentă.

Față de aceste exigențe divergente, sunt posibile două opinii: efectuarea controlului, conform normelor imperative ale Legii 334/2006, respectiv în 15 zile de la încheierea campaniei electorale; desăvârșirea controlului extern, după însumarea termenelor legale de emitere a facturilor aferente campaniei electorale, procesare documente financiar-contabile, efectuare a controlului intern al persoanei juridice. Pentru că

Legea 334/2006 a fost considerată o lege specială, practica concretă a mers în sensul efectuării controlului Autorității Electorale Permanente imediat după

alegeri, cu posibilitatea participării organelor interne de control și a oricăror reprezentanți ai partidelor politice. Sumele pentru care nu exista document justificativ la data controlului au putut fi înregistrate în contabilitatea curentă a partidului. Un aspect cu implicații asupra finalizării procedurilor privind finanțarea campaniei electorale îl reprezintă *locul în care trebuie să se desfășoare controlul efectuat de Autoritatea Electorală Permanentă*. Legislația specială nu stabilește exact unde se derulează acest control. Teoretic, există următoarele posibilități: controlul trebuie să se deruleze la sediul filialelor partidelor de către organele teritoriale ale Autorității Electorale Permanente; controlul trebuie să se deruleze la sediul central al partidului central.

Fiecare dintre aceste soluții are argumente pro și contra. În favoarea controlului efectuat la sediul filialelor se modifică adevărul după care controlul financiar se desfășoară, de regulă, acolo unde sunt documentele primare și unde pot fi descrise cât mai aproape de realitate situațiile de fapt. Autoritatea Electorală Permanentă are constituite, potrivit legii, unități teritoriale; singura rațiune de existență a acestora este tocmai derularea controlului financiar ulterior la sediile locale ale partidelor; organul central urmează să facă, în aceste condiții, controlul la sediul central al partidelor, conform principiului simetriei organizaționale.

Realitatea demonstrează faptul că operativitatea controlului de orice tip sporește dacă acesta se desfășoară pe principii descentralizate.

Se raționamentele pledează pentru desfășurarea controlului la sediul central?

Controlul financiar se desfășoară la sediul persoanei juridice, conform OG 15/1994. Este adevărat că legea generală nu poate dispune, ca regulă generală, în legea specială. Există aici însă cazul în care întâlnim tăcerea legii speciale. Prin urmare, pot fi extinse dispozițiile dintr-o lege generală în legea specială. Includerea în

corpul legii speciale se face în condiții de lipsă de reglementare, nu în contradicție cu aceasta.

Trebuie precizat și faptul că fragmentarea controlului unei entități de orice tip, inclusiv a unui partid politic, nu este specifică legislației din România. Nu este în concordanță nici cu doctrina financiară sau a controlului financiar. Prin efectuarea controlului la sediul central al partidelor de către organul central al Autorității Electorale Permanente și la filialele teritoriale de către organele regionale ale instituției de control are loc tocmai o astfel de fragmentare a actului de control.

Se impune să prezentăm și sistemul de interese implicat în stabilirea locului în care trebuie efectuat controlul financiar ulterior al finanțării campaniei electorale. Partidele preferă ca acest control să se realizeze la sediul filialelor. Avantajele acestei opinii sunt: economie de resurse, prin eliminarea deplasării mandatarilor financiari de la filialele județene la sediul central; deplasarea centrului de greutate al responsabilității privind rezultatele controlului financiar al campaniei electorale de la sediul central al partidelor către filiale.

Dar Autoritatea Electorală Permanentă are și ea motive să susțină derularea controlului la sediul central pentru că: poate să aducă resurse umane de la centrele regionale; concentrează în același loc răspunderea pentru efectuarea controlului cu cea pentru raportarea în fața opiniei publice sau a Parlamentului.

În practica finanțării campaniei electorale din România problema locului unde se realizează controlul financiar a fost tranșată, conform opinii Autorității Electorale Permanente (a organului de control).

Modul de înregistrare a datelor financiare

Valorificarea activității desfășurate de mandatarii financiari ai partidelor și filialelor acestora, a reprezentanților Autorității Electorale Permanente și a altor persoane implicate în aplicarea Legii 334/2006 depinde în mare măsură de *modul de înregistrare a datelor finan-ciare din campania electorală*. Fiind unul din punctele cheie al acestei activități intense, modul de înregistrare devine astfel foarte important. Normele legale nu sunt foarte clare nici la aplicat capitol. Urmează să fie aplicate reguli prin *simetrie juridică*.

O primă opțiune este înregistrarea datelor într-o balanță de verificare. În contabilitate, se utilizează balanța de verificare ca instrument de sistematizare, calcul și control.

A doua opțiune este înregistrarea datelor într-un raport special. În final, se poate considera că raportul detaliat al veniturilor și cheltuielilor din campania electorală (formularul tipizat al Autorității Electorale Permanente) reprezintă atât document de sinteză atât pentru partid, cât și pentru public. În contabilitate fir-melor moderne se utilizează sistemul rapoartelor speciale ca mijloc de urmărire și gestiune. Programele din clasa ERP ușurează această misiune. Sistemul de prelucrare a datelor este chiar adaptat rapoartelor contabile și manageriale solicitate de entitate. S-a ajuns și la faza adaptării la client a structuri și conținutului rapoartelor contabile și manageriale. Contabilitatea partidelor nu poate să evite această tendință a contabilității de la nivel de firmă.

Interpretarea similitudinii dintre întreg și parte ne îndreptățeșc să abordăm problema din această perspectivă. În același timp, balanța de verificare se întocmește, de regulă, în cazurile în care normele contabile o impun în mod expres. Nu există nici o prevedere expresă care să ceară întocmirea unei balanțe de verificare speciale pentru campania electorală. De fapt, organele de control ale Autorității Electorale Permanente nici nu au solicitat balanța de verificare pentru înregistrarea datelor din campania electorală. Nimeni nu oprește însă conducerea partidelor să solicite întocmirea unei balanțe de verificare pentru datele aferente finanțării campaniei electorale.

Contractul de donație

Derularea concretă a controlului financiar a ridicat o problemă complexă: *posibilitatea existenței contractului de donație în timpul campaniei electorale pentru activitatea curentă a partidului*. Partidele își continuă activitatea lor curentă. Una din sursele principale de finanțare a activității curente o reprezintă donațiile, așa cum prevede și Legea 334/2006. Dacă este suprimată o sursă importantă de venit, orice activitate, economică sau non-profit, se poate bloca. Fără donații, activitatea curentă a partidului ar fi deci blocată. Vom elimina, deci, o astfel de ipoteză în abordarea contractelor de donație. În concluzie, așa cum a acceptat și Autoritatea Electorală Permanentă, contractele de donație pentru activitatea curentă vor coexista în timpul campaniei electorale cu acele contracte destinate finanțării campaniei electorale. De altfel, în contabilitate pot fi înregistrate contracte de același tip cu destinații diferite. Este importantă urmărirea lor prin intermediul unor conturi analitice sau a unor rapoarte speciale.

Corelația între venituri și cheltuieli

Unul din obiectivele controlului financiar, conform Legii 334/2006, îl reprezintă verificarea corelațiilor aferente contabilității campaniei electorale. Între acestea, un loc special îl ocupă *corelațiile dintre contractele semnate și facturile primite de partid, pe de o parte, și cheltuielile înregistrate în campania electorală, pe de alta parte*. La prima vedere pare ceva simplu, care intră în logica oricărei control financiar. Egalitățile sau mai exact relațiile care trebuie urmărite sunt următoarele: valoarea din facturile primite care trebuie să fie în limita sumelor înscrise în contractele de achiziție; și suma înre-gistrată la fiecare categorie de cheltuală, care se cerea să fie în concordanță, acolo unde este cazul, cu valoarea facturilor primite de partid. Fă excepție cheltuielile de natură salarială, chiriile de la persoane fizice și alte cheltuieli pentru care documentul justificativ nu este factura.

Toate aceste corelații sunt specifice contabilității oricărei entități care are obligația de a conduce și organiza contabilitatea.

În concluzie, se poate remarca faptul că există, în contabilitate un număr foarte mare de interferențe. Parcurgerea de către toți studenții (indiferent dacă sunt de la facultățile economice sau nu) a programei de contabilitate le va permite să rezolve un număr mare de probleme în timpul vieții active. Tocmai de aceea acest articol a avut rostul de a exemplifica aplicarea conta-bilității într-un domeniu care pare a fi pur social.

Organizații cultural-științifice sub egida Universității Spiru Haret

Dr. George ANCA, Facultatea de Sociologie și Asistență Socială

Cadrelor didactice, studenții, masteranzii și doctoranzii Universității *Spiru Haret* au, din anul academic 2008-2009, oportunitatea să înscrie un nou capitol în viața unor organizații cultural-științifice naționale, cu caracter inter-cultural și interdisciplinar: Societatea de Etnologie din România, Academia Internațională „Mihai Eminescu” România-India, Asociația Culturală Româno-Indiană, Grupul Român pentru Pugwash. Le prezentăm, telegrafic:

Societatea de Etnologie din România. A fost înău-gurată în 1990 din inițiativa și sub președinția acad. Romulus Vulcănescu, discipol al lui Dimitrie Gusti, are filiale în țară și este activă în cadrul Uniunii Internaționale a Științelor Etnologice și Antropologice (congresul din Mexico al acesteia l-a sărbătorit, în adunarea generală, pe etnolog român, la 80 de ani). De altfel, societatea ar putea purta numele „Vulcănescu”.

Programele beneficiază de studiul la noilor generații de studenți, la confluința cu moștenirea de neglegiată, în pofida proliferării spiritului de deconstruire, anti-tradiție, până la urmă, anti-romănesc,

insinuat în societatea de astăzi. Este vorba chiar de o reînăugurare, în continuitate cu opera etnologică și antropologică a maitașilor, a cărei cunoaștere și aplicare, pe viu, ar deschide perspective noi conștiinței cercetătorilor de azi și de mâine.

Asociația culturală Româno-Indiană/Romanian Indian Association (RICA) ambizionează, începând din 1993, coagularea unei școli de indianistică în România, cu maxime în corespondențele celor două culturi, precum Eminescu-Tagore. Printre programele culturale desfășurate: ciclul „Ore indiene”. Cercul de Unishashade, teme antropolgice în cheie indoeuropeă, religii indiene etc. Se consideră a fi de bun augur și reluarea publicării revistei „Bibliotheca indica”, sau „Latinitas”.

Academia Internațională „Mihai Eminescu” Fondată în 1981, la Universitatea din Delhi, a avut, în timp, ca președinți: Amrita Pritam, Alexandru Surdu, Eugen Todoran, Dimitrie Vatamaniuc.

Porndin de la preocupări de „indo-eminescologie”, inclusiv traducerea în sa nscrisă a „Luceafărului”, tipărirea

Programele Televiziunii *România de Măine* și *RRM Student FM*

TVRM Educațional

LUNI – 23 februarie 2009

06:00 **Promo USH**
 06:10 **Academica – Ateneul artelor** (r)
 07:00 **Un răspuns pentru fiecare.**
 Emisiune de Simona Șerban
 07:30 **Deutsche Welle** (r)
 07:50 *Promo*
 08:00 **Unde ne sunt absolvenții** (r)
 08:30 **Sub semnul muzelor.** Emisiune de Vasî Cărăbuș
 09:20 *Promo*
 09:30 **Telemfiteatrul Universității *Spiru Haret****
 11:20 *Promo*
 11:30 **Telemfiteatrul Universității *Spiru Haret****
 13:20 *Promo*
 13:30 **Film documentar:** Spațiul, ultima frontieră
 14:00 **TVRM-edicina.** Prof. univ. dr. Dorin Sarafoleanu la dispoziția dvs.
 14:58 *Promo*
 15:00 **Café concert.** Emisiune de Sorin Petre
 15:30 **Telemfiteatrul Universității *Spiru Haret****
 17:20 *Promo*
 17:30 **Telemfiteatrul Universității *Spiru Haret****
 19:20 *Promo*
 19:30 **Haretiștii.** Emisiune de Mugur Popovici
 20:00 **Apel telefonic.**
 Emisiune de George Nicolau
 21:00 **Jurnale în stil Caragiale.**
 Emisiune de Viorel Popescu
 21:30 **Dialog, știință, religie.**
 Emisiune de Carmen Fulger
 22:00 **Film documentar:** Cinemania
 22:30 **Film serial:** Destine furate – Filipine (ep. 65)
 23:15 **Comentariul zilei.**
 Emisiune de George Marinescu
 00:00 **Telemfiteatrul Universității *Spiru Haret****
 04:00 **Apel telefonic** (r)
 05:00 **În căutarea folk-ului pierdut** (r)

MARȚI – 24 februarie 2009

06:00 *Promo USH*
 06:10 **Cronica scepticului** (r)
 06:40 **Întâlnire cu folclorul** (r)
 07:10 *Promo*
 07:15 **Comentariul zilei** (r)
 08:00 **Haretiștii** (r)
 08:30 **Preluare TVRM Cultural**
 09:20 *Promo*
 09:30 **Telemfiteatrul Universității *Spiru Haret****
 11:20 *Promo*
 11:30 **Telemfiteatrul Universității *Spiru Haret****
 13:20 *Promo*
 13:30 **Invitatul de la ora 13.**
 Emisiune de Sorin Lupașcu
 14:00 **TVRM-edicina.** Prof. univ. dr. Florin Tudose la dispoziția dvs.
 14:58 *Promo*
 15:00 **Din sălile de concert.**
 Emisiune de Mihai Darie
 15:30 **Telemfiteatrul Universității *Spiru Haret****
 17:20 *Promo*
 17:30 **Telemfiteatrul Universității *Spiru Haret****
 19:20 *Promo*
 19:30 **Spectacol de Dragobete.**
 Emisiune de Georget Nuci
 20:30 **Jurnale în stil Caragiale.**
 Emisiune de Viorel Popescu
 21:00 **Academica – Istoria care doare.**
 Emisiune de Mircea Dogaru
 22:00 **Popasuri de suflet.**
 Emisiune de Violeta Screciu
 22:30 **Film serial:** Destine furate – Filipine (ep. 66)

TVRM Cultural

LUNI – 23 februarie 2009

06:00 *Promo*
 06:30 **Deutsche Welle** (r)
 07:00 **Muzică populară** (r)
 07:30 **Forum *Spiru Haret* (r)**
 08:00 **Stele de mâine**
 08:25 **Poeți și poeme**
 08:30 **Aplauze pentru haretiști** (r)
 09:00 **Clubul liceenilor** (r)
 10:00 **Știință și spiritualitate** (r)
 11:00 **Am venit cu drag la voi** (r)
 13:00 **Academica: cărți și probleme** (r)
 14:00 **Ecumenica** (r)
 15:00 **Arta documentarului**
 16:00 **Miorița**
 16:30 **Mapamond cultural**
 17:00 **Amfitrion Corina**
 18:00 **Serial cultural de seară**
 19:00 **Scena ca istorie**
 20:00 **Comorile orașului**
 20:30 **Muzică populară**
 21:00 **Cultura unei generații**
 22:00 **Muzica anilor**
 22:27 **Poeți și poeme**
 22:30 **Film artistic românesc**
 23:50 *Promo*

MARȚI – 24 februarie 2009

06:00 *Promo*
 06:30 **Mapamond cultural**
 07:00 **Muzică populară** (r)
 07:30 **Capcana timpului**
 08:00 **Stele de mâine**
 08:25 **Poeți și poeme**
 08:30 **Serial cultural de seară** (r)
 09:30 **Miorița** (r)
 10:00 **Amfitrion Corina**
 11:00 **Cultura unei generații**
 12:30 **Gândești, deci există** (r)
 13:00 **Invitatul de la ora 13 - direct**
 14:00 **Recital muzical**
 14:30 **Lecturi din Caragiale**
 15:00 **Arta documentarului**
 16:00 **Miorița**

Stimați cititori,

Dorim să fiți partenerii noștri în elaborarea publicației *Opinia națională*. De aceea, vă adresăm invitația de a ne transmite opinii, informații, idei de larg interes național, pe care să le publicăm în edițiile viitoare. Așteptăm cu interes și propuneri privind conținutul publicației.

Dragi studenți!

Aveți întrebări la care doriți să primiți lămuriri de la cadrele didactice? Vă rugăm să le transmiteți *Opinie naționale*! Tot aici veți găsi și răspunsurile.

Transmiteți corespondența dumneavoastră la adresele:

- Bulevardul Timișoara nr. 58, Sectorul 6, București
- e-mail: opinia@spiruharet.ro; on@spiruharet.ro; opinionanationala@yahoo.com

• fax: 021.444.20.91

Telefon: 021.444.20.85

23:15 **Comentariul zilei.**
 Emisiune de George Marinescu
 00:00 **Telemfiteatrul Universității *Spiru Haret**** (r)
 04:00 **TVRM-edicina.** Prof. univ. dr. Constantin Dumitrache la dispoziția dvs (r)
 05:00 **Arta de a trăi** (r)

MIERCURI – 25 februarie 2009

06:00 *Promo USH*
 06:10 **Jurnale în stil Caragiale** (r)
 06:40 **Din sălile de concert** (r)
 07:10 *Promo*
 07:15 **Comentariul zilei** (r)
 08:00 **Ani de liceu** (r)
 08:30 **Preluare TVRM Cultural**
 09:20 *Promo*
 09:30 **Telemfiteatrul Universității *Spiru Haret****
 11:20 *Promo*
 11:30 **Telemfiteatrul Universității *Spiru Haret****
 13:20 *Promo*
 13:30 **Film documentar:** Spațiul, ultima frontieră
 14:00 **TVRM-edicina.** Prof. univ. dr. Alexandru Oproiu la dispoziția dvs.
 14:58 *Promo*
 15:00 **Café concert.** Emisiune de Sorin Petre
 15:30 **Telemfiteatrul Universității *Spiru Haret****
 17:20 *Promo*
 17:30 **Telemfiteatrul Universității *Spiru Haret****
 19:20 *Promo*
 19:30 **Performer în arenă.**
 Emisiune de Mugur Popovici
 20:00 **Academica – Economia, pentru cine?**
 Emisiune de Ilie Șerbănescu
 21:00 **Jurnale în stil Caragiale.**
 Emisiune de Viorel Popescu
 21:30 **Părinți și copii.**
 Emisiune de Dan Mironescu
 22:30 **Film serial:** Destine furate – Filipine (ep. 67)
 23:15 **Comentariul zilei.**
 Emisiune de George Marinescu
 00:00 **Telemfiteatrul Universității *Spiru Haret**** (r)
 04:00 **TVRM-edicina.** Prof. univ. dr. Florin Tudose la dispoziția dvs (r)
 05:00 **Agricultura și alimentația** (r)

JOI – 26 februarie 2009

06:00 *Promo USH*
 06:10 **Jurnale în stil Caragiale** (r)
 06:40 **Din sălile de concert** (r)
 07:10 *Promo*
 07:15 **Comentariul zilei** (r)
 08:00 **Performer în arenă** (r)
 08:30 **Preluare TVRM Cultural**
 09:20 *Promo*
 09:30 **Telemfiteatrul Universității *Spiru Haret****
 11:20 *Promo*
 11:30 **Telemfiteatrul Universității *Spiru Haret****
 13:20 *Promo*
 13:30 **Film documentar:** Spațiul, ultima frontieră
 14:00 **TVRM-edicina.** Prof. univ. dr. Andrei Firică la dispoziția dvs.
 14:58 *Promo*
 15:00 **Întâlnire cu folclorul.**
 Emisiune de Theodora Popescu
 15:30 **Telemfiteatrul Universității *Spiru Haret****
 17:20 *Promo*
 17:30 **Telemfiteatrul Universității *Spiru Haret****
 19:20 *Promo*
 19:30 **Top sport.** Emisiune de Cristina Matei
 20:00 **Profil spiritual.**
 Emisiune de Valeriu Răpeanu
 21:00 **Academica – Cărți și probleme.**
 Emisiune de Mihai Ungheanu
 22:00 **Jurnale în stil Caragiale.**
 Emisiune de Viorel Popescu

16:30 Mapamond cultural

17:00 **Gândești, deci există**
 17:30 **România creștină** (r)
 18:00 **Serial cultural de seară**
 19:00 **Cultura sănătății**
 20:00 **Nimic fără lege**
 20:30 **Muzică populară**
 21:00 **Ferestrele memoriei**
 22:00 **Muzică clasică**
 22:27 **Poeți și poeme**
 22:31 **Film artistic străin** (r)
 23:30 *Promo*

MIERCURI – 25 februarie 2009

06:00 *Promo*
 06:30 **Mapamond cultural**
 07:00 **Muzică populară** (r)
 07:30 **Muzică clasică** (r)
 08:00 **Stele de mâine**
 08:25 **Poeți și poeme**
 08:30 **Serial cultural de seară** (r)
 09:30 **Miorița**
 10:00 **Academica – ateneul artelor** (r)
 11:00 **Filmul și istoria** (r)
 11:30 **Aplauze pentru harești** (r)
 12:00 **În căutarea folkului pierdut** (r)
 13:00 **Adevăratele stele**
 14:30 **Comorile orașului** (r)
 14:30 **Lecturi din Caragiale**
 15:00 **Arta documentarului**
 16:00 **Miorița**
 16:30 **Mapamond cultural**
 17:00 **Amfitrion Corina**
 18:00 **Serial cultural de seară**
 19:00 **Profil spiritual**
 20:00 **Un actor și rolurile sale**
 20:30 **Muzică populară**
 21:00 **Echipele „Gusti”**
 22:00 **Virtuți și vicii**
 22:27 **Poeți și poeme**
 22:35 **Ilinca Dumitrescu și invitații săi**

JOI – 26 februarie 2009

06:00 *Promo*
 06:30 **Mapamond cultural**
 07:00 **Muzică populară** (r)
 07:30 **Vorbiți, scrieți românește** (r)
 08:00 **Stele de mâine**
 08:25 **Poeți și poeme**
 08:30 **Serial cultural de seară**

22:30 **Film serial:** Destine furate – Filipine (ep. 68)
 23:15 **Comentariul zilei.**
 Emisiune de George Marinescu
 00:00 **Telemfiteatrul Universității *Spiru Haret**** (r)
 04:00 **TVRM-edicina.** Prof. univ. dr. Alexandru Oproiu la dispoziția dvs (r)
 05:00 **Miorița** (r)
 05:30 **Cronica scepticului** (r)

VINERI – 27 februarie 2009

06:00 *Promo USH*
 06:10 **Jurnale în stil Caragiale** (r)
 06:40 **Întâlnire cu folclorul** (r)
 07:10 *Promo*
 07:15 **Comentariul zilei** (r)
 08:00 **Top sport** (r)
 08:30 **Preluare TVRM Cultural**
 09:20 *Promo*
 09:30 **Telemfiteatrul Universității *Spiru Haret****
 11:20 *Promo*
 11:30 **Telemfiteatrul Universității *Spiru Haret****
 13:20 *Promo*
 13:30 **Film documentar:** Spațiul, ultima frontieră
 14:00 **Gazonul fierbinte.**
 Emisiune de Mugur Popovici
 14:58 *Promo*
 15:00 **Din sălile de concert.**
 Emisiune de Mihai Darie
 15:30 **Telemfiteatrul Universității *Spiru Haret****
 17:20 *Promo*
 17:30 **Telemfiteatrul Universității *Spiru Haret****
 19:20 *Promo*
 19:30 **Unde ne sunt absolvenții Universității *Spiru Haret*.** Emisiune de Mugur Popovici
 20:00 **Apel telefonic.**
 Emisiune de George Nicolau
 21:00 **Casă dulce românească.**
 Emisiune de Cătălin Maximciuc
 22:00 **Istorie și istorii.** Emisiune de Mircea Dogaru
 23:30 **Comentariul zilei.**
 Emisiune de George Marinescu
 00:00 **Telemfiteatrul Universității *Spiru Haret**** (r)
 04:00 **Apel telefonic** (r)
 05:00 **Profil spiritual** (r)

SÂMBĂȚĂ – 28 februarie 2009

06:00 *Promo USH*
 06:10 **Jurnale în stil Caragiale** (r)
 06:30 **Casă dulce românească** (r)
 07:30 **Popasuri de suflet** (r)
 08:00 **Stele de mâine.**
 Emisiune de Dumitru Cucu
 09:00 **Exclusiv pentru premianți.**
 Emisiune de Carmen Fulger
 10:00 **Telemfiteatrul Universității *Spiru Haret****
 11:50 *Promo*
 12:00 **Agricultura și alimentația.**
 Emisiune de Gheorghe Predilă
 12:57 *Promo*
 13:00 **Academica – Știință.**
 Emisiune de Alexandru Mironov
 14:00 **Vorbiți, scrieți românește.**
 Emisiune de Valeriu Marinescu
 14:30 **Adevăratele stele.**
 Emisiune de Sorin Lupașcu
 15:58 *Promo*
 16:00 **Clubul diplomaților.**
 Emisiune de Mihaela Mihaileide
 16:30 **Cinepanorama.**
 Emisiune de Eugen Atanasiu
 17:00 **Ideii în dialog.** Emisiune de Corneliu Toader
 18:30 **Arta de a trăi.**
 Emisiune de Mihaela Coveșanu
 19:30 **Am venit cu drag la voi.**
 Emisiune de Georget Nuci
 21:30 **Lumea pe dos.** Emisiune de divertisment cultural politic. Realizator Viorel Popescu

09:30 Miorița

10:00 **Amfitrion Corina** (r)
 11:00 **Profil spiritual** (r)
 12:00 **Café concert**
 12:30 **Echipele „Gusti”**
 13:30 **Deutsche Welle**
 14:00 **Parodi press** (r)
 14:30 **Sisteme de valori în criză** (r)
 16:00 **Miorița**
 16:30 **Mapamond cultural**
 17:00 **La hanul morăritei**
 18:00 **Serial cultural de seară**
 19:00 **Casă dulce românească**
 20:00 **Românul, cetățean european**
 20:30 **Muzică populară**
 21:00 **Istorie și istorii**
 22:28 **Poeți și poeme**
 23:00 **România creștină**

VINERI – 27 februarie 2009

06:00 *Promo*
 06:30 **Mapamond cultural**
 07:00 **Muzică populară** (r)
 07:30 **Cafeneaua literară** (r)
 08:00 **Stele de mâine**
 08:25 **Poeți și poeme**
 08:30 **Serial cultural de seară** (r)
 09:30 **Miorița** (r)
 10:00 **Ilinca Dumitrescu și invitații săi** (r)
 11:30 **Casa noastră**
 12:00 **Exclusiv pentru premianți** (r)
 13:00 **Ferestrele memoriei** (r)
 14:00 **Teleciclopedia valorilor românești**
 15:00 **Teatru** (r)
 16:00 **Casă dulce românească** (r)
 17:00 **Scena ca istorie**
 18:00 **Ghici cine vine la Silvia**
 19:00 **Oameni care au fost, oameni care sunt**
 20:00 **Universul cuvintelor**
 20:30 **Muzică populară**
 21:00 **Ateneul artelor**
 22:00 **Muzică clasică**
 22:28 **Poeți și poeme**
 22:30 **Filmul și istoria**
 23:00 **Aplauze pentru haretiști**
 23:00 **Aplauze pentru haretiști**
 23:30 *Promo*

SÂMBĂȚĂ – 28 februarie 2009

06:00 *Promo*
 06:30 **Café concert**

22:30 **Film artistic românesc: O scrisoare pierdută (II)** (1953) Regia Sică Alexandrescu. Comedie de moravuri electorale cu acțiunea plasată la sfârșitul secolului XIX într-un oraș de provincie din Vechiul Regat. Una dintre primele și cele mai prestigioase puneri în scenă a celei mai cunoscute piese a lui Ion Luca Caragiale, această bijuterie artistică a fost prezentată la televiziune în anul 1953. Preluat după o reprezentație superbă ținută pe scena Teatrului Național, acest spectacol-film îi are în distribuție pe unii dintre cei mai mari actori români din toate timpurile: Nicki Atanasiu, Alexandru Giugaru, Radu Beligan și Grigore Vasiliu-Birlic
 00:00 **Adevăratele stele** (r)
 01:30 **Teatru în fotoliul de acasă** (r)
 02:30 **Academica – Știință** (r)
 03:30 **Am venit cu drag la voi** (r)
 05:30 **Clubul diplomaților** (r)

DUMINICĂ – 29 februarie 2009

06:00 *Promo USH*
 06:10 **Cinepanorama** (r)
 06:30 **Vorbiți, scrieți românește** (r)
 07:00 **Deutsche Welle.** Emisiune de Diana Popescu
 07:30 **Deschide cartea!**
 Emisiune de Alexandru Mironov
 08:00 **Lumină în suflet.** Emisiune de Sorin Bejan
 09:00 **Grădinița fermecată.**
 Emisiune de Carmen Fulger
 10:00 **Telemfiteatrul Universității *Spiru Haret****
 12:00 **Cum vă place?** Emisiune de Violeta Screciu
 13:00 **Cronica scepticului.**
 Emisiune de Cristian Român
 13:30 **Miorița – antologie de folclor tradițional.**
 Emisiune de Ioan Filip
 14:00 **Academica – Ateneul artelor.**
 Emisiune de Mircea Micu
 15:00 **Ilinca Dumitrescu și invitații săi – Spectacol de 1 Martie**
 17:30 **Dor de-acasă.** Emisiune de divertisment. Realizator Puiu Stoicescu
 19:30 **Doctor de inimă albastră.**
 Emisiune de Dinu Măxer
 20:30 **Societatea Națională *Spiru Haret*.**
 Emisiune de Ciprian Vasilescu
 21:00 **Contrapunct.**
 Emisiune de George Marinescu
 22:00 **Întâlnire cu folclorul.**
 Emisiune de Theodora Popescu
 22:30 **Film artistic: Legende Dinastiei Han – Povestea lui Han Xin** (China). Gen: istoric, acțiune (2005). Regia: Wai Han Tao, Huang Wai Ming, Li Ji Qiong. Actorii: Jacklyn Wu Chien Lien, Kristi Yeung Yu, Hu Jun, Xiao Rong Sheng. În anul 221 î.Hr., împăratul Qin Zheng a cucerit și unificat cele aflate și a inaugurat dinastia Qin. Sase State aointunindu-se Primul Împărat. Războinicii celor Sase State dezmembrate și-au unit forțele și s-au răscoalat împotriva Dinastiei Qin, numai că a fost nevoie de multe lupte și acte de curaj ca să se poată distruge puternica Dinastie Qin și să se instaleze o nouă dinastie
 00:00 **Dor de-acasă** (r)
 02:00 **Cum vă place!** (r)
 03:00 **Contrapunct** (r)
 04:00 **Sub semnul muzelor** (r)
 05:00 **Teatru în fotoliul de acasă** (r)

*În emisiunea **Telemfiteatrul Universității *Spiru Haret*, sunt prezentate Consultatii pentru sesiunea de examene.** Emisiunea este realizată în cadrul Departamentului Învățământ.

07:00 **Deutsche Welle**
 07:30 **Muzică clasică** (r)
 08:00 **Stele de mâine**
 08:25 **Poeți și poeme**
 08:30 **Lecturi din Caragiale**
 09:00 **Opera comică pentru copii**
 10:00 **Universul cuvintelor**
 10:30 **Aplauze pentru haretiști**
 11:00 **La hanul morăritei**
 12:00 **Teatru**
 13:00 **Invitatul de la ora** (r)
 14:00 **Nimic fără lege** (r)
 14:30 **Casa noastră**
 15:00 **Istorie și istorii**
 16:30 **Cafeneaua literară**
 16:30 **Mapamond cultural**
 17:00 **Exclusiv pentru premianți**
 18:00 **Cultura corpului**
 19:00 **Cu lăutarii după mine**
 20:00 **Clubul liceenilor**
 20:30 **Muzică populară**
 21:00 **Film artistic românesc**
 22:28 **Poeți și poeme**
 22:30 **Academica – Cărți și probleme**

DUMINICĂ – 29 februarie 2009

06:00 **Cu lăutarii după mine** (r)
 07:00 **Știință și spiritualitate**
 08:00 **Stele de mâine**
 08:25 **Poeți și poeme**
 08:30 **Ecumenica**
 08:30 **Recital muzical**
 09:00 **Ecumenica**
 10:00 **Vorbiți, scrieți românește**
 10:30 **Un actor și rolurile sale**
 11:00 **Café concert**
 11:30 **Românul, cetățean european** (r)
 12:00 **Ghici cine vine la Silvia**
 13:00 **Virtuți și vicii**
 13:30 **Adevăratele stele**
 15:00 **Societatea Națională *Spiru Haret***
 15:30 **Sisteme de valori în criză**
 17:00 **În căutarea folkului pierdut**
 18:00 **Teleciclopedia valorilor**
 19:00 **Am venit cu drag la voi**
 21:00 **Film artistic străin**
 22:28 **Poeți și poeme**
 22:30 **Capcana timpului**
 23:00 **Café concert**
 23:30 *Promo*

RADIO ROMÂNIA DE MÂINE — STUDENT FM

LUNI – VINERI

07.00-10.00
BUNĂ DIMINEAȚA USH!
 Realizator: George Bonea

Tradiții

DRAGOBETE

Vlad PESCARU

Pe vremuri, în preajma zilei de 1 martie, cel mai adesea pe 24 februarie, tinerii «țineau sau făceau Dragobetele», conform etnografului Marcel Lutic de la Muzeul de Etnografie al Moldovei. Erau și alte zile în care se sărbătorea Dragobetele: 28 februarie, 1, 3 și 25 martie, zile aflate în preajma zilelor Babei Dochia și a echinocțiului de primăvară. Mai ales în sudul României, există o perioadă întreagă, la îngemănarea lunilor februarie cu martie sau, cel mai adesea, în martie, care stă sub semnul Dragobetelui.

Majoritatea denumirilor pentru această sărbătoare sunt calchieri după numele din slava veche a sărbătorii creștine a „Aflării Capului Sfântului Ioan Botezătorul”, sărbătoare numită în spațiul slav „Glavo-Obretenia”. Românii au adaptat, ca și în cazul altor sărbători din calendarul popular (Circovii, Ciurica, Probajenii sau Obrijenia, Procoava, Ovidenia, Zacetania, Stratenia s.a.), această denumire din slavă, așa apărând în veacurile Evului de Mijloc denumirile „Vobritenia”, „Rogobete”, „Bragobete”, „Bragovete” (unele dintre ele, foarte apropiate de mult mai cunoscutul Dragobete), până când, probabil și sub influența principalelor caracteristici ale sărbătorii, s-a impus pe arii destul de extinse, mai ales în sudul și sud-vestul României, denumirea „Dragobete”.

O altă explicație dată de unii filologi asupra provenienței numelui „Dragobete” pornește tot de la două cuvinte vechi slave „dragu” și „biti”, care s-ar traduce prin expresia „a fi drag”. Alți filologi, adepți ai autohtonismului total al sărbătorii, explică denumirea prin două cuvinte dacice, „trago” - țap și „pede” - picioare, aceste două cuvinte transformându-se, în timp, în drago, respectiv bete. „In paranteză fie spus, credem că dacii au avut o divinitate celebrată în această perioadă a anului, divinitate al cărei nume nu ni s-a păstrat, după cum multe alte nume ale divinităților dacice nu ne mai sunt cunoscute”.

Culegătorii de folclor de la sfârșitul veacului al XIX-lea și din prima parte a secolului al XX-lea au mai înregistrat și alte denumiri pentru această sărbătoare, precum „Ioan Dragobete”, „Dragostitele”, „Sântion de primăvară”, „Cap de primăvară” sau „Cap de vară întâi”, dar și „Dragomiru-Florea” sau „Granguru”.

Zburătoritul fetelor și al băieților

Modul în care se sărbătorea această zi era legat de pregătirile care se făceau în gospodărie odată cu venirea primăverii.

„Potrivit tradiției, Dragobetele era o zi frumoasă pentru băieții și fetele mari, ba chiar și pentru bărbaiții și femeile tinere. Dimineața devreme, tineretul se îmbrăca în haine de sărbătoare și, dacă vremea era urâtă, se strângea în cete pe la casele unora dintre ei. Dacă vremea era frumoasă ieșeau afară din sat, mai ales pe dealuri, băieții adunând lemne pentru foc, iar fetele culegând urzici și flori de primăvară, flori folosite apoi, adesea, în descântecele de dragoste. O parte din aceste flori, în special tămăduitoare și viorelele, erau păstrate cu grijă până pe 24 iunie, la Sânzienă, când se culegeau alte flori considerate surori ale acestora, numite roji (trandafiri sălbatici) și oglici (flori mici, galbene), din care se făcea un buchet care se arunca pe o apă curgătoare. Se credea că fetele care procedau astfel săvârșeau „o faptă bună”, echivalentă cu o jumătate de

sărindar în cer, căci altfel aceste flori nu s-ar fi întâlnit sau „logodit niciodată”.

De asemenea, etnograful Marcel Lutic mai spune că „prin unele locuri, există obiceiul ca fetele mari să strângă apa din omătul netopit sau de pe florile de fragi. Această apă, păstrată cu mare grijă, se

spunea că ar avea proprietăți magice, că este născută din surăsul zănelor, putând face fetele mai frumoase și mai dragăstoase. Dacă nu erau omăt și fragi, se strângea apă de ploaie sau cea de izvor, acest lucru făcându-se mai ales atunci când Dragobetele se ținea în luna martie”.

Tinerii mergeau în pădure unde culegeau flori și apoi, „în jurul focurilor aprinse pe dealurile din jurul satelor, fetele și băieții discutau vrute și nevrute, însă, cel mai adesea, se spuneau glume sau jatii cu substrat erotic sau se făceau hore. Fetele, cum simțeau apropierea prânzului, începeau să coboare în fugă spre sat, în sudul României această goana fiind numită „zburătoriti”. Conform obiceiului, fiecare băiat urmărea fata care îi era dragă. Dacă flăcăul era iute de picior și fetei îi plăcea respectivul urmăritor, atunci fata se lăsa prinsă și avea loc o îmbrățișare, urmată de o sărutare mai lungă în văzul tuturor. Sărutul acesta semnifica, în fapt, logodna ludică a celor doi, cel puțin pentru un an de zile. De multe ori, astfel de logodne în joacă prefăcută logodnele și căsătoriile adevărate”.

Curățenie în casă de Dragobete

Dragobetele trebuia ținut cu orice preț: „Dacă nu se făcea cumva Dragobetele, se credea că tinerii nu se vor îndrăgosti în anul care urma. În plus, un semn rău era dacă o fată sau un băiat nu întâlneau la Dragobete măcar un reprezentant al sexului opus, opinia generală fiindcă, tot anul, respectivii nu vor mai fi iubiți, iar dacă o fată ieșea împreună cu un băiat și nu se sărutau, se credea despre ei că nu se vor mai iubi în acel an, că doar nu degeaba se spunea că „Dragobetele săruta fetele”! Așadar, bucuria și veselia erau, trebuiau să fie coordonatele esențiale ale acestei sărbători a dragostei!”, a menționat specialistul de la Muzeul de Etnografie al Moldovei.

Nu doar tinerii sărbătoreau Dragobetele, ci și „maturii aveau partea lor. Astfel, femeile credeau că dacă atingeau un bărbat străin de sat, deveneau pe dată dragăstoase în tot anul care urma! Gospodinele aveau mare grijă să dea mâncare bună orătăniilor din curte, dar și păsărilor cerului, nici o vîietate nefiind vînată, blestemată sau, Doamne ferește, sacrificată la Dragobete”.

Sărbătoarea dragostei era socotită una de bun augur pentru treburile mărunte din casă. Astfel, „se scuturau toate țoalele și se așezau lucrurile prin casă” ca să vie binele și averea să se întoarca în casa. „Sărbătoarea Dragobetelui nu era socotită de bun augur pentru treburile mari, așa că oamenii evitau să muncească prin ogrăzi sau la câmp de teama că „vor cîricăi toată viața”. Oricum, oamenii observaseră că oricare dintre lucrurile mărunte începute, acum mergeau mai cu spor. Era, de altfel, o perioadă a multor începuturi sau întoarceri: păsările se împerecheau și începeau să-și facă cuiburi, copiii nu mai mâncau așa de mult. În acest sens, rușii aveau un proverb despre ziua Dragobetelui și anume „Se întoarnă păsările la cuib și copiii (de) la hrană”. Cloștile încep a cloci, găinile încep să se ouă, vitele nu mai mănâncă așa de mult, toate acestea fiind dovezi ale depășirii unui prag calendaristic”.

Zănul Dragostei

Despre „semidivinitatea sau zănul numit Dragobete, se știe că era închipuit ca un flăcău voinic, puternic, frumos și tare iubit, putând fi întâlnit prin păduri. Inspira dragoste curată și încredere, însă, unele fete și femei doreau să fie pedepsite de Dragobete, lucrând intenționat de ziua lui, iar apoi luând drumul pădurii, aici fiind „nevoite” să se lase iubite de Dragobete sau de un flăcău confundat cu Dragobete, de aici apărând expresia, des folosită pe vremuri, „Nu te-o prinde Dragobetele prin pădure”. Chiar dacă mai „pedepsea” femeile, în general, se considera că Dragobetele ocrotea și purta noroc îndrăgostiților, tinerilor în general, putând fi socotit un veritabil Cupidon românesc”.

De altfel, Dragobetele, alături de zănela care luau forma Dragostelor, era socotit o personificare magică a iubirii. În această ipostază, el îi inspira pe îndrăgostiți, astfel încât aceștia își spuneau cuvinte anume, cuprinse, se zice, într-un „Rețetar de cuvinte vrăjite”, rețetar folosit cu precădere la Dragobete, așa cum arata Marcel Lutic, care a adăugat că

„spuse pe un anumit ton, asemănător unei adieri a vântului de primăvară, cuvintele nu trebuiau auzite decât de ființa iubită, altfel puterea lor dispărea. Din acest „rețetar” nu lipseau cuvinte precum „aproape”, „dor”, „dragoste”, „drag”, „dulce”, „farmec”, „fior”, „inimă”, „iubire”, „inger” „lin”, „lumină”, „rugăciune” și, invariabil, prenumele ființei iubite! Pe de altă parte, această zi era una dintre cele mai bune zile din tot anul pentru făcut de ursit sau de dragoste”.

Logodna păsărilor

Dacă această sărbătoare avea o mare însemnătate în vremurile de demult, „originea acestei sărbători ar fi în ciclurile naturii, mai ales în lumea păsărilor, aceste viețuitoare fiind socotite de către strămoșii noștri cele mai apropiate de

dragostei, ar descinde dintr-o străveche Zeiță pasăre”.

Dragobetele Iovan, fiul Babei Dochia

Unele legende românești îl prezintă pe Dragobetele Iovan ca pe fiul Babei Dochia, în timp ce altele amintesc de limba păsărească. La sărbătoarea Dragobetelui sunt amintite elementele referitoare la trecerea de la iarnă la primăvară, de la frig la cald, de la întuneric la lumină, reprezentate prin focurile aprinse pe dealuri, hora flăcăilor și fetelor, florile culese de fete, veselia caracteristică acestei sărbători, descântecele care se făceau acum cu atâta spor, îmbrățișarea și sărutul de după goana rituală, ca niște peceti ale dragostei care se transformă, adesea, în

Năvalnicul zân al dragostei din tradiția românilor

O altă tradiție spune că Dragobetele a fost transformat într-o buruiănă, numită

legate de fertilitate, revigorarea naturii, trezirea la viață. Această sărbătoare marca revigorarea naturii și nu numai, ci și a omului care, cu această ocazie, se primenea. Era o sărbătoare a revigorrării vegetației, a vieții în creștere,

spunându-i să nu se întoarcă până când lăna nu devine albă. Fata a încercat să spele lăna, dar chiar dacă degetele sale au început să sângereze, culoarea lăunii rămănea tot neagră. De disperare, pentru că nu se putea întoarce acasă la soțul iubit, a început să plângă. Impresionat de durerea fetei, Domnul Iisus Cristos i-a apărut în cale și i-a dat o floare roșie, spunându-i să spele lăna cu ea. Mulțumindu-i, fata a pus floarea în apă, a spălat lăna și a constatat cu uimire că lăna s-a albit. Fericită că a reușit să ducă la bun sfârșit această sarcină grea, și-a îndreptat pașii spre casă, dar nu a fost primită bine, soacra sa, din contră, auzind povestea fetei, a acuzat-o că Mărtișor (așa îi spunea fata, deoarece nu-l recunoscuse pe Iisus) era iubitul ei. După aceasta întâmplare, Dochia a pomit împreună cu turma sa spre munte, fiind convinsă că primăvara venise deja, altfel de unde ar fi putut Mărtișor să aibă floarea? Pe parcursul călătoriei

Năvalnic, de Maica Precista, după ce acesta, din nesăbuință, a îndrăznit să îi încerce și ei cărările. Zân al dragostei, Dragobete este zeul dragostei la românii de pe ambele maluri ale Dunării, zeu pastoral câmpenesc, codrean. Este imaginat ca un tânăr frumos, puternic și bun, inspirator al pomirilor senzuale, dar curate, al dragostei firești.

Tot de Dragobete se amintesc și ritualuri ale înfrățirii de cruce între tineri.

o dată cu trecerea la anotimpul de primăvară, când durata zilei crește, în contrapondere cu noaptea care descrește; ca dovadă, și zilele sunt mai însorite. Se pare că, în această perioadă, păsările, vegetația, dar și oamenii se puneau în acord cu natura, era o nuntă a naturii, însemnând renașterea acesteia, retrizarea la viață, ceea ce este și semnificația centrală a sărbătorii de Dragobete.

Ca formă de manifestare, Dragobetele nu cunoaște o

sale, și-a scos, rînd pe rînd, cele douăsprezece cojoace pe care le purta, până a rămas fără nici unul. Dar vremea s-a schimbat. Pe cât de frumos fusese la începutul zilei, pe atât de urât se făcuse acum. Ningea și totul începuse să înghețe. Dochia a înghețat împreună cu oile sale, transformându-se, conform legendei, în stană de piatră. Rocile se pot observa și astăzi pe muntele Ceahlău și sunt o mărturie vie a acestui mit românesc.

Aceștia, fete cu fete și băieți cu băieți, își creștau în formă de cruce încheieturile de la mâini pe care și le uneau, astfel încât să curgă sângele amestecat prin vene.

Ovidiu Focșa spune că „despre Dragobete se crede că este un protector al păsărilor, fiind o sărbătoare strâns legată de fertilitate, fecunditate și de renașterea naturii. Cam mai toate sărbătorile din luna martie, fiind legate de ciclul agrar. Dragobetele este văzut și ca un zân al iubirii la români”.

